

ТИМЧАСОВИЙ КУРС ПІДГОТОВКИ

"РАКЕТНИХ ЧАСТИН ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ (ДИВІЗІОН, БАТАРЕЯ, ВІДДІЛЕННЯ)"

ЛЮТИЙ 2021
ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:
обмежень для розповсюдження немає
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ
"ДЕРЖАВНИЙ ОКЕАНАРІУМ"
ІНСТИТУТУ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ
СИЛ НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ "ОДЕСЬКА МОРСЬКА
АКАДЕМІЯ" СПІЛЬНО З
КОМАНДУВАННЯМ ПІДГОТОВКИ
КОМАНДУВАННЯ ВІЙСЬКОВО-
МОРСЬКИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ
УКРАЇНИ

ТКП 7-11(13).01**ЗАТВЕРДЖЕНО**

Наказом Командування Військово-Морських Сил

Збройних Сил України

11 лютого 2021 року № 53

**ТИМЧАСОВИЙ
КУРС ПІДГОТОВКИ
“РАКЕТНИХ ЧАСТИН
ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ
(ДИВІЗІОН, БАТАРЕЯ, ВІДДІЛЕННЯ)”**

Тактична публікація
командирам
ракетних
частин (підрозділів) з
порядку підготовки
та
оцінювання

ЛЮТИЙ 2021

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:

обмежень для розповсюдження немає

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ
“ДЕРЖАВНИЙ ОКЕАНАРИУМ” ІНСТИТУТУ ВІЙСЬКОВО-
МОРСЬКИХ СИЛ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
“ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ” СПІЛЬНО З
КОМАНДУВАННЯМ ПІДГОТОВКИ КОМАНДУВАННЯ
ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

ПЕРЕДМОВА

Тимчасовий курс підготовки берегових ракетних частин Військово-Морських Сил Збройних Сил України розроблено робочою групою офіцерів науково-дослідного центру “Державний океанаріум” Інституту Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія” спільно з командуванням підготовки Командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

Апробацію положень цього Тимчасового курсу передбачено здійснити починаючи з лютого 2021 року по вересень 2021 року. У подальшому, за необхідності, передбачається здійснити їх доопрацювання (внесення змін та доповнень), ураховуючи отримані зауваження, пропозиції до змісту та структури і видати оновлений варіант Курсу підготовки.

Усі питання, що стосуються Тимчасового курсу підготовки ракетних частин Військово-Морських Сил Збройних Сил України, надсилати до Інституту Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія” на адресу: 65029, м. Одеса, вул. Дідріхсона, 8, Інститут Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія” або kvitka@navy.dod.ua (контактний телефон – (048) 788 81 13).

ЗМІСТ

	ПЕРЕДМОВА	3
	ВСТУП	6
	ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ	7
	ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	8
	ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	11
1	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	13
2	КОЛЕКТИВНА ПІДГОТОВКА ШТАБІВ, ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН І ПІДРОЗДІЛІВ	16
2.1	Колективна підготовка штабу	16
2.1.1	Штабні тренування	17
2.1.1.1	Загальні положення	17
2.1.1.2	Роздільне штабне тренування	18
2.1.1.3	Спільне штабне тренування	19
2.1.1.4	Командно-штабне тренування	19
2.1.2	Командно-штабне навчання	20
2.1.2.1	Загальні положення	20
2.1.2.2	Підготовка та проведення командно-штабних навчань	21
2.2	Колективна підготовка дивізіону та підрозділів	21
2.2.1	Загальні положення	21
2.2.2	Заняття	26
2.2.2.1	Зміст та порядок відпрацювання курсових задач № 1, 2, 3	26
2.2.2.2	Спеціальна підготовка	43
2.2.2.3	Технічна підготовка	45
2.2.2.4	Тактична підготовка	45
2.2.3	Тренування з управління ракетними ударами	47
2.2.3.1	Загальні положення	47
2.2.3.2	Підготовка тренування на бойовому посту	49
2.2.3.3	Проведення тренування на бойовому посту	50
2.2.4	Контрольне заняття з управління ракетними ударами	52
2.2.4.1	Загальні положення	52
2.2.4.2	Підготовка контрольного заняття з управління ракетними ударами	52
2.2.4.3	Проведення контрольного заняття з управління ракетними ударами	53
2.2.5	Тактичні (тактико-спеціальні) навчання	53
2.2.5.1	Загальні положення	53
2.2.5.2	Підготовка та проведення тактичного (тактико-спеціального) навчання	57

3	ІНДИВІДУАЛЬНА ПІДГОТОВКА ОФІЦЕРІВ, СТАРШИН, СЕРЖАНТІВ МАТРОСІВ (СОЛДАТ) ШТАБІВ, ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН ТА ПІДРОЗДІЛІВ	59
3.1	Загальні положення	59
3.2	Курсова підготовка	61
3.3	Збори	62
3.4	Заняття з предметів навчання	62
3.5	Самостійна робота	66
3.6	Контрольні заходи	66
4	РОЗБІР ТА ОЦІНЮВАННЯ ЗАХОДІВ ПІДГОТОВКИ БЕРЕГОВИХ РАКЕТНИХ ЧАСТИН (ПІДРОЗДІЛІВ)	66
4.1	Розбір заходів підготовки дивізіону та підрозділів	66
4.1.1	Розбір тактичного (тактико-спеціального) навчання (контрольного заняття з управління ракетними ударами)	66
4.1.2	Розбір штабного тренування (тренування з управління ракетними ударами)	67
4.2	Порядок оцінювання набутих спроможностей	68
4.2.1	Показники рівня набутих спроможностей	69
4.2.2	Оцінка за показником “Персонал”	69
4.2.3	Оцінка за показником “Озброєння”	70
4.2.4	Оцінка за показником “Запаси”	70
4.2.5	Оцінка за показником “Навченість”	71
4.2.6	Оцінювання вогневого показника ракетної стрільби	73
4.2.7	Оцінка за показником “Готовність військових частин (підрозділів) охорони і обслуговування	76
5	ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХОДІВ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДІВ З ПУСКАМИ БОЙОВИХ РАКЕТ	76
5.1	Організація та забезпечення заходів безпеки	77
5.1.1	Заходи безпеки під час проведення робіт на стартовій та технічній позиціях	78
5.1.2	Заходи безпеки у випадку виникнення аварійної ситуації	78
	СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ДЖЕРЕЛ)	79
	ДЛЯ ЗАМІТОК	80

ВСТУП

Тимчасовий курс підготовки ракетних частин берегових ракетно-артилерійських військ Військово-Морських Сил Збройних Сил України розроблено відповідно до вимог наказів і директив Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних Сил України з питань бойової підготовки, досвіду підготовки штабів, військових частин (підрозділів) у ході проведення операції Об'єднаних сил та антитерористичної операції, Концепції підготовки Збройних Сил України, Настанови з бойової підготовки у Збройних Силах України.

В умовах відродження берегових ракетно-артилерійських військ Військово-Морських Сил Збройних Сил України найбільш гостро стає питання набуття спроможностей та професійного рівня спеціалістів, які готуються для ракетних частин берегових ракетно-артилерійських військ Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

У Тимчасовому курсі підготовки ракетних частин Військово-Морських Сил Збройних Сил України викладено основні положення щодо організації підготовки та проведення колективної, індивідуальної підготовки, порядку оцінювання окремого берегового ракетного дивізіону берегових ракетно-артилерійських військ Військово-Морських Сил Збройних Сил України та забезпечення заходів безпеки.

ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ

Позначка військової публікації	Повне найменування військової публікації
1	2
ВКП 7-00(03).01	Доктрина з організації підготовки у Збройних Силах України, затверджена начальником Генерального штабу Збройних Сил України 01.07.2020
ВКП 7-00(03).01	Доктрина з організації оцінювання (сертифікації) у Збройних Силах України, затверджена начальником Генерального штабу Збройних Сил України 03.07.2020
ВКДП 7-00(03).01	Настанова з бойової підготовки у Збройних Силах України, затверджена начальником Генерального штабу Збройних Сил України 07.10.2020
ВКДП 7-00(03).01	Методичні рекомендації з оцінювання (сертифікації) органів військового управління, військових частин (підрозділів) Збройних Сил України щодо набуття визначених спроможностей, затверджені начальником Генерального штабу Збройних Сил України 04.10.2020
БП 7-07(11).01	Курс підготовки артилерії Збройних Сил України, затверджений наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 11.03.2020 № 97

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Бойова підготовка – це цілеспрямований та організований процес навчання військовослужбовців військових частин і підрозділів, а також злагодження органів управління (штабів) тактичного рівня, військових частин (підрозділів) з метою досягнення їх готовності до виконання завдань за призначенням як у мирний час, так і в особливий період.

Бойова готовність військової частини (підрозділу) – стан, що визначає її (його) спроможність реалізувати бойовий потенціал для виконання завдань за призначенням в конкретних умовах обстановки у визначений період.

Боездатний стан – стан, коли військова частина укомплектована навченим особовим складом, штатним озброєнням і військовою технікою, забезпечена необхідними матеріально-технічними засобами та набула визначених бойових спроможностей.

Бойовий вишкіл – це комплекс знань, умінь та навичок особового складу військ (сил), його морально-психологічних і фізичних якостей; навченість і злагодженість підрозділів, військових частин (кораблів), органів управління та їх здатність виконувати завдання за призначенням. Бойовий вишкіл включає польовий, повітряний та морський вишкіл.

Вправа – цілеспрямоване та планомірно організоване виконання розумових та практичних дій (прийомів) з метою засвоєння знань, оволодіння, формування та удосконалення практичних умінь та навичок.

Військове навчання – це організований процес передачі військовослужбовцями знань, формування та вдосконалення у них умінь і навичок, психологічної та фізичної готовності, необхідних для виконання функціональних обов'язків за посадовим призначенням як індивідуально, так і в складі підрозділів у мирний час, так і в особливий період.

Документи – це стандартизовані носії інформації про факти, події та діяльність військових організаційних структур (накази, розпорядження, плани доповіді, пропозиції тощо), які є результатом виконання стандартизованих процедур.

Елемент (піделемент) – складова частина розділу оціночного листа стандарту підготовки.

Завдання (підзавдання) – це чітко визначена дія, яка оцінюється та виконується органом військового управління, військовою частиною (штабом, підрозділом, тимчасово створеним військовим формуванням), військовослужбовцем.

Заняття з визначених предметів навчання – це систематичні або періодичні заняття, які проводяться з метою підвищення знань, набуття практичних вмінь та навичок, необхідних для виконання функціональних обов'язків.

Злагодженість підрозділу – погодженість дій військовослужбовців під час виконання завдань у складі підрозділу відповідно до вимог стандартів підготовки.

Індивідуальна спроможність військовослужбовця – рівень його теоретичних знань, практичних умінь та навичок, психологічних та фізичних якостей, якими повинен володіти військовослужбовець для якісного виконання функціональних обов'язків відповідно до займаної посади.

Індивідуальна підготовка – це цілеспрямований та організований процес

послідовних заходів навчання та виховання всіх категорій військовослужбовців, спрямований на формування в них потрібного рівня знань, умінь, навичок, фахової майстерності, фізичних та психологічних якостей для виконання обов'язків за посадою (спеціальністю) як у мирний час, так і в особливий період.

Колективна підготовка – це цілеспрямований та організований процес послідовних заходів підготовки органів військового управління, військових частин (підрозділів) та створених на тимчасовій основі тактичних груп, який проводиться для досягнення тактичного рівня злагодженості, що забезпечить ефективне виконання покладених на них завдань як у мирний час, так і в особливий період.

Курсова підготовка – навчальний процес, який організовується і проводиться на базі вищих військових навчальних закладів (навчальних центрів) відповідно до вимог керівних документів, перед призначенням військовослужбовців на вищу посаду або для підвищення їх кваліфікації.

Курсова задача – це сукупність елементів, які відпрацьовуються на певному етапі підготовки окремого берегового ракетного дивізіону за єдиним замислом і планом для підготовки військовослужбовців до скоординованих дій (злагодження) у складі штатних (та/або) тимчасових підрозділів (військових організаційних структур) для успішного виконання спільних завдань у різних варіантах застосування ракетних підрозділів.

Метод навчання – це сукупність прийомів і способів, за допомогою яких здійснюється передача та засвоєння знань та формування вмінь.

Навчально-бойове завдання – перелік завдань, які визначаються об'єкту оцінювання для відпрацювання під час заходів підготовки з метою набуття необхідних бойових (оперативних) спроможностей для виконання завдань, передбачених оперативними (бойовими) планами.

Навички військовослужбовця – здатність військовослужбовця автоматично виконувати певні дії. Практичне застосування знань, умінь та навичок у ході навчального процесу забезпечує їх перетворення на професійну майстерність.

Норматив – часовий, кількісний і якісний показник виконання окремими військовослужбовцями або підрозділами поставлених завдань, прийомів і дій, пов'язаних із застосуванням зброї та військової техніки в ході бойової підготовки.

Оперативні (бойові, спеціальні) спроможності – сукупність властивостей, які визначають здатність органів військового управління (штабу), військової частини (підрозділу, корабля) виконати завдання (бойові завдання) за призначенням відповідно до визначених стандартів підготовки.

Прийом – окрема дія, рух.

Спроможність – властивість, що дозволяє здійснювати певні дії для досягнення конкретної мети з урахуванням визначених ресурсів.

Стандарт підготовки – нормативний документ (уніфікований процес), який визначає послідовність досягнення органами військового управління (штабами, військовими частинами, підрозділами, кораблями, військовослужбовцями) оперативних (бойових, спеціальних), індивідуальних спроможностей до виконання конкретних завдань та визначає критерії їх оцінки. Стандарти підготовки на стандарти індивідуальної підготовки (базової, загальновійськової, фахової) підготовки та колективної підготовки і спрямовуються на досягнення сумісності у підготовці підрозділів ЗС України та держав – членів НАТО.

Тренування – осмислене багаторазове повторення (виконання) вже вивчених вправ (прийомів, дій) з метою їх закріплення (удосконалення).

Уміння військовослужбовця – здобута на основі отриманих у військовій сфері здатність військовослужбовців виконувати належним чином певні дії на практиці. Систематичні та цілеспрямовані тренування тих, хто навчається, шляхом виконання певних дій, які забезпечують перетворення знань та умінь на навички.

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

Скорочення та умовні позначення	Повне словосполучення та поняття, що скорочуються
1	2
БГ	Бойова готовність
БП	Бойовий пост
БЧ	Бойова частина
БН	Бойове навчання
БС	Бойові стрільби
БРАВ	Берегові ракетно-артилерійські війська
ВМС ЗС України	Військово-Морські Сили Збройних Сил України
ВМС	Військово-морські сили
ВП	Вогнева позиція
ВБС	Вправа бойових стрільб
ЗС України	Збройні Сили України
КР	Крилата ракета
КШН	Командно-штабне навчання
КШТ	Командно-штабне тренування
КЗ	Комплексне заняття
КБ	Командир батареї
КД	Командир дивізіону
КП	Командний пункт
МОУ	Міністерство оборони України
МТЗ	Матеріально-технічне забезпечення
НМТБ	Навчальна матеріально-технічна база
ОВТ	Озброєння і військова техніка
ОВУ	Органи військового управління
обрдн	Окремий береговий ракетний дивізіон
ПНБЗ	Перелік навчально-бойових завдань
ПУ	Пункт управління
ППД	Пункт постійної дислокації
ПР	Позиційний район
РШТ	Роздільне штабне тренування
РЛС	Радіолокаційна станція
СТП	Стандарт підготовки
СТК	Стандарт колективної підготовки
СТІ	Стандарт індивідуальної підготовки
СШТ	Спільне штабне тренування
СП	Стартова позиція
СПУ	Самохідна пускова установка

1	2
свід	Стартове відділення
Тгр	Тактична група
ТН	Тактичне навчання
ТСЗ	Тактико-стройове заняття
ТЗ	Тактичне заняття
ТСН	Тактико-спеціальне навчання
ТСПЗ	Тактико-спеціальне заняття
ТСПН	Тактико-спеціальне навчання
ТЗМ	Транспортно-заряджаюча машина
ХБРЯ	Хімічний, біологічний, радіологічний та ядерний
ШТ	Штабне тренування

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Бойова підготовка обрнд БРАВ ВМС ЗС України – це цілеспрямований та організований процес навчання військовослужбовців з метою досягнення їх готовності до виконання завдань за призначенням при веденні бойових дій як у мирний час, так і в особливий період.

1.2. Бойова підготовка в обрнд організовується та проводиться на підставі Концепції підготовки, наказів і директив Міністерства оборони України, Головнокомандувача Збройних Сил України, командувача ВМС ЗС України, статутів Збройних Сил, програми бойової підготовки та цього Тимчасового курсу.

1.3. Тимчасовий курс бойової підготовки обрнд БРАВ ВМС ЗС України є програмно-методичним і організаційним документом, що визначає зміст, обсяг, організацію, методику і послідовність підготовки берегового ракетного дивізіону до ведення бойових дій самостійно і у взаємодії з іншими силами ВМС ЗС України і частинами ЗС України.

1.4. Підготовка обрнд до бойових дій здійснюється планомірним відпрацюванням особовим складом курсових задач, постійним їх удосконаленням протягом року і підтриманням озброєння і бойової техніки в справному стані.

1.5. Бойова підготовка є системою заходів щодо навчання особового складу, злагодження підрозділів, військових частин, з'єднань ЗС України для ведення бойових дій та виконання інших завдань відповідно до їх призначення. Вона проводиться за єдиним планом та є основою всієї діяльності військ. Важливим показником рівня бойової підготовки є оволодіння необхідними знаннями та вміннями військово-професійної діяльності в ході бойової підготовки, яка здійснюється на заняттях, тренуваннях і навчаннях.

1.6. Кінцевою метою підготовки обрнд є набуття визначених оперативних (бойових) спроможностей.

1.7. Підготовка підрозділів та дивізіону в цілому до виконання поставлених завдань здійснюється шляхом відпрацювання та здачі курсових задач № 1, 2, 3.

1.8. Підготовка підрозділів і дивізіону в цілому по завданнях Тимчасового курсу повинна забезпечувати:

поетапне набуття бойових спроможностей підрозділів і дивізіону в цілому до виконання визначених завдань;

готовність особового складу до виконання реальних дій без тривалої і додаткової підготовки;

готовність дивізіону та підрозділів до виконання конкретного переліку поставлених завдань;

підвищення ролі старшин (сержантів) у загальній системі бойового навчання;

апробацію нових керівних документів щодо організації підготовки БРАВ; проведення всіх занять на штатному озброєнні та військовій техніці;

заходи злагодження штабу (роздільні та спільні тренування штабу, щомісячні тренування командного пункту дивізіону з планування бойових дій);

формування в командирів професійних навичок (вмінь) приймати нестандартні і творчі рішення для виконання поставлених завдань;

послідовне злагодження підрозділів за періодами підготовки (базовим, інтенсивним, підтримуючим) з метою набуття ними визначених бойових спроможностей;

удосконалення практичних навичок офіцерів щодо управління підрозділами, опанування ними нових форм і способів ведення бойових дій;

відновлення всіх форм та методів проведення тактичних (тактико-спеціальних) занять із залученням підрозділів забезпечення та комплексним відпрацюванням окремих питань всебічного забезпечення.

1.9. Складовими частинами бойової підготовки є:

індивідуальна підготовка військовослужбовців військових частин і підрозділів;

колективна підготовка управління (штабу) військових частин і підрозділів;

колективна підготовка військових частин і підрозділів.

1.10. Індивідуальна підготовка є складовою частиною бойової підготовки і являє собою цілеспрямований та організований процес послідовних заходів навчання, виховання та набуття індивідуальних спроможностей усіх категорій військовослужбовців, які спрямовані на формування в них потрібного рівня знань, умінь, навичок, фахової майстерності, фізичних та психологічних якостей, необхідних для виконання обов'язків за посадою (спеціальністю) як у мирний час, так і в особливий (воєнний період) період.

1.11. Колективна підготовка – це цілеспрямований та організований процес послідовних заходів підготовки органів військового управління, військових частин (підрозділів) та створених на тимчасовій основі тактичних груп, який проводиться для такого рівня злагодженості, що забезпечить (гарантуватиме) ефективне виконання покладених на них завдань як у мирний час, так і в особливий період.

1.12. Форми колективної підготовки обрн

Під час підготовки штабу:

штабні тренування (роздільні, спільні, командні), командно-штабні навчання.

Під час підготовки підрозділів дивізіону:

тренування з управління ракетними ударами ;
 контрольні заняття з управління ракетними ударами;
 тактичні (тактико-спеціальні) навчання;

Під час підготовки стартової батареї:

заняття (тактико-стройові, комплексні, контрольно-комплексні);
 тактичні (тактико-спеціальні) навчання;

Під час підготовки стартового відділення:

заняття (тактичні, тактико-стройові).

1.13. Основними завданнями бойової підготовки обрбдн ВМС ЗС України є:

відновлення боєздатності та нарощування бойового потенціалу в умовах загострення суспільно-політичної обстановки;

набуття бойових спроможностей під час відновлення боєздатності та нарощування бойового потенціалу в особливий період;

оволодіння військовослужбовцями військово-обліковою спеціальністю, підготовка їх до виконання обов'язків за посадовим призначенням у повсякденній діяльності та в умовах ведення бойових дій, виконання інших завдань як самостійно, так і в складі підрозділів;

опанування особовим складом нових зразків ОВТ, набуття знань, умінь та навичок щодо їх експлуатації і підтримання в готовності до застосування, дотримання вимог безпеки;

удосконалення бойового вишколу;

підтримання готовності на рівні, що забезпечує виконання завдань за призначенням;

набуття офіцерським та сержантським (старшинським) складом професійних знань, умінь та навичок, розвиток командирських якостей, методичної майстерності щодо навчання і виховання військовослужбовців;

злагодження штабу та підрозділів дивізіону;

пошук, дослідження і впровадження нових форм і способів ведення бойових дій з урахуванням досвіду підготовки за застосування берегових військ країн-членів НАТО;

вивчення основних положень міжнародного гуманітарного права;

виховання у військовослужбовців високих морально-бойових якостей відданості та почуття відповідальності за захист Батьківщини.

1.14. Бойова підготовка проводиться за такими основними принципами: відповідність її змісту положенням Воєнної доктрини України та інших нормативно-правових актів України;

забезпечення постійної бойової готовності дивізіону та його підрозділів до виконання завдань за призначенням;

наочність;

системність та послідовність навчання (“від простого до складного”);

єдність військового навчання та виховання;

економічність проведення заходів з бойової підготовки;
 професійна спрямованість;
 доступність;
 науковість навчання;
 колективний та індивідуальний підхід до навчання;
 зв'язок теорії і практики військової справи;
 кожен начальник вчить свого підлеглого.

2. КОЛЕКТИВНА ПІДГОТОВКА ШТАБІВ, ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН І ПІДРОЗДІЛІВ

2.1. Колективна підготовка штабу

2.1.1. Підготовка штабів військових частин (підрозділів) – система навчальних заходів щодо навчання ефективного виконанню завдань органами управління військових частин (підрозділів) у мирний час та в особливий період.

2.1.2. Метою підготовки штабів військових частин (підрозділів) є підтримання їх бойової готовності, удосконалення злагодженості, оперативності та організованості в роботі та підвищення рівня особистої підготовки посадових осіб щодо управління підпорядкованими військовими частинами (підрозділами), ракетними ударами під час виконання завдань за призначенням.

2.1.3. Підготовка штабу спрямовується на досягнення спроможності щодо планування застосування, стійкого, безперервного управління підрозділами в усіх видах бою, на марші, в особливих умовах, вдень та вночі.

Основні зусилля зосереджуються на:

вдосконаленні злагодженості й оперативності в роботі командира і штабу в ході планування бойових дій;

організації взаємодії з іншими військовими формуваннями та правоохоронними органами і здійсненні управління підпорядкованими та взаємодіючими військовими частинами і підрозділами під час виконання ними завдань за призначенням.

2.1.4. Основним завданням підготовки штабів вважати підтримання досягнутого ними рівня злагодження та планове нарощування рівня їх готовності до управління підрозділами за будь-яких умов обстановки.

З управлінням проводяться:

роздільні штабні тренування та спільні штабні тренування під керівництвом начальника штабу дивізіону – по два рази на рік кожне;

командно-штабне тренування під керівництвом командира дивізіону – один раз на рік.

2.1.5. Напередодні командно-штабного тренування проводиться огляд

готовності рухомого командного пункту.

2.1.6. Командно-штабне тренування закінчуються проведенням радіотренувань зі збору даних обстановки з розгортанням усіх радіомереж.

У ході командно-штабного тренування:

пункти управління розгортаються на рухомій базі в повному обсязі або планується перехід на рухому базу (за рішенням керівника тренування) на одному із етапів навчання;

не менш ніж 20% часу відводиться на відпрацювання питань безпосереднього управління підрозділами під час пересування в райони призначення, підготовки та ведення бойових (спеціальних) дій, активних розвідувально-диверсійних дій противника та складної радіоелектронної обстановки;

не менш ніж 30 % часу відводиться на відпрацювання питань підготовки та безпосереднього управління підрозділами вночі.

Питання приведення в бойову готовність відпрацьовується на одному із етапів командно-штабного тренування або поза оперативним часом.

2.1.1. Штабні тренування

2.1.1.1. Загальні положення

2.1.1.1.1. Штабні тренування – одна з форм навчання офіцерів штабу з практичного виконання функціональних обов'язків, злагодження відділень, підрозділів, служб та штабу берегового ракетного дивізіону в цілому для управління підрозділами в бою.

Штабні тренування проводяться з метою:

злагодження структурних підрозділів штабу та штабу в цілому щодо планування застосування та управління ракетними ударами та підрозділами;

підвищення оперативності роботи штабу з планування застосування та управління ракетними ударами і підрозділами;

вдосконалення індивідуального вишколу (підвищення рівня підготовки) особового складу у виконанні функціональних (службових) обов'язків;

вироблення вмінь і практичних навичок особового складу щодо використання сучасних технічних засобів управління під час виконання завдань з планування застосування та управління підрозділами;

опанування нових методів і прийомів роботи штабу;

практичного відпрацювання питань щодо розроблення бойових документів;

перевірки рівня підготовки особового складу.

2.1.1.1.2. Тривалість проведення штабного тренування:

РШТ – протягом одного дня;

СШТ – протягом одного-двох днів;

КШТ – протягом двох-трьох діб.

2.1.1.1.3. Керівниками ШТ можуть бути:

РШТ – начальник штабу, начальники структурних підрозділів управління військової частини;

СШТ – начальник штабу військової частини;

КШТ – командир військової частини.

2.1.1.1.4. Взаємний зв'язок між роздільними, спільними штабними тренуваннями та командно-штабними тренуваннями в процесі навчання і послідовність їх проведення можуть бути різними. В одних випадках, наприклад, при слабкій підготовці, недостатній злагодженості штабу або при вивченні нових методів роботи і засобів управління спочатку проводяться РШТ, а потім СШТ, КШТ. Таким чином, шляхом поступового переходу від простого до складного досягається послідовне нарощування знань і умінь тих, хто навчається. В інших випадках підготовка офіцерів управління до майбутніх навчань може початися з СШТ і далі виявлені недоліки в підготовці офіцерів усовуються на РШТ.

2.1.1.2. Роздільне штабне тренування

2.1.1.2.1. РШТ проводяться зі структурними підрозділами управління з метою набуття кожною службовою особою вмінь у виконанні своїх функціональних обов'язків за планами і під керівництвом безпосередніх начальників (начальника штабу, заступників командира дивізіону, начальників відділень, служб). Під час тренування службові особи можуть виконувати одну і ту ж саму роботу або вирішувати різні питання як за своїм службовим призначенням, так і в порядку взаємозаміни.

2.1.1.2.2. РШТ з відпрацювання функціональних обов'язків у порядку взаємозаміни може проводитися перерозподілом обов'язків між офіцерами на період тренування або виконанням ними, хто навчається, одних і тих самих документів та завдань. На подальших тренуваннях у тому самому порядку офіцери відпрацьовують інші документи та завдання. Таким чином, ті, хто навчається, поступово виконують увесь обсяг завдань, покладених на структурний підрозділ.

2.1.1.2.3. Для проведення РШТ у штабі розробляються:

загальний для всіх структурних підрозділів план проведення тренування, в якому визначається:

тема тренування;

навчальні цілі;

час і місце проведення;

склад тих, хто навчається;

зміст вихідної обстановки;

порядок проведення тренування, завдання тим, хто навчається, склад керівництва тощо;

бойові завдання (рішення відповідних старших командирів (начальників), розрахунки тощо);

за необхідності – карти вихідної обстановки та інші документи.

2.1.1.2.4. Розпочинається штабне тренування доведенням тим, хто навчається, тактичної обстановки, яка склалася на початок тренування, та рішення старшого начальника.

Ті, хто навчається, вивчивши отримані документи і оцінивши обстановку, що склалася, виконують роботу в обсязі своїх функціональних обов'язків відповідно до поставленого завдання.

2.1.1.3. Спільне штабне тренування

2.1.1.3.1. СШТ проводиться з управлінням частини, яке залучається в повному складі, під єдиним керівництвом начальника штабу з метою комплексного відпрацювання питань управління підрозділами.

2.1.1.3.2. СШТ призначаються для злагодження відділень, служб та штабів частин (підрозділів) в умовах, наближених до реальної роботи в бойовій обстановці, підвищення умінь і навичок офіцерів у виконанні функціональних обов'язків та обов'язків за взаємозамінністю.

2.1.1.3.3. Склад штабу та інших посадових осіб, що залучаються на СШТ, визначається з урахуванням кількості службових осіб управління, що навчаються, теми, навчальних цілей тренування.

2.1.1.3.4. Порядок проведення тренування має включати такі заходи: порядок виводу управління частини в район тренування, заняття пунктів управління;

вручення тактичного завдання (доведення обстановки);

визначення обсягу завдань тим, хто навчається, у ході тренування;

заслуховування доповідей офіцерів;

контроль за їх роботою;

доведення до тих, хто навчається, розпоряджень, рішень командира;

перевірка документів, що відпрацьовуються;

проведення розбору тренування.

2.1.1.3.5. У кінці керівник тренування підводить підсумки СШТ (оформлюється розбір), оцінює дії кожного учасника тренування.

2.1.1.4. Командно-штабне тренування

2.1.1.4.1. КШТ є однією із форм спільного навчання командирів та штабів.

Воно проводиться з метою:

набуття та вдосконалення практичних навичок службових (посадових) осіб у виконанні своїх функціональних обов'язків під час підготовки та ведення бойових дій;

злагодження органів управління;

перевірки ступеня їх підготовленості і злагодженості.

2.1.1.4.2. КШТ проводиться з управлінням та підрозділами під керівництвом командира.

2.1.2. Командно-штабне навчання

2.1.2.1. Загальні положення

2.1.2.1.1. КШН є основною формою спільного навчання щодо управління підрозділами під час підготовки та в ході ведення бойових дій. Вони є комплексними заходами бойової підготовки і проводяться, як правило, за темами, що містять питання бойової і мобілізаційної готовності, підготовки і ведення бойових дій, управління підрозділами та їх всебічного забезпечення.

2.1.2.1.2. Суть КШН полягає у тому, що ті, хто навчається, виконують увесь комплекс своїх функціональних обов'язків на посадах, які вони обіймають.

2.1.2.1.3. Для вдосконалення вмінь командира в управлінні підрозділами, перевірки реальності розрахунків і розпоряджень, які віддаються, на КШН можуть залучатися підрозділи як у повному, так і в скороченому складі.

2.1.2.1.4. Основною метою КШН є:

удосконалення бойової готовності управління дивізіону з організації застосування та управління підрозділами;

навчання застосуванню нових способів (прийомів) виконання завдань щодо планування застосування, підготовки та управління підрозділами, у т.ч. з використанням досвіду бойових дій під час проведення операції Об'єднаних сил (антитерористичної операції);

удосконалення індивідуальних спроможностей військовослужбовців щодо виконання обов'язків за посадою, практичних навиків і вмінь командирів щодо управління підрозділами;

забезпечення необхідного рівня морально-психологічного стану та психологічної готовності особового складу до ведення бойових дій, формування та підтримання на відповідному рівні його психологічної стійкості та готовності до виконання бойових завдань, удосконалення системи відновлення психологічної стійкості військовослужбовців;

досліджується розвиток та вдосконалення прийомів і способів дій штабу та підрозділів, організації їх роботи та підвищення ефективності.

2.1.2.1.5. На КШН відпрацьовуються:

питання організації вогневого ураження противника, управління частинами та підрозділами;

функціональні обов'язки офіцерів та штабів у новій організаційній структурі;

способи застосування новітніх засобів управління, розвідки, автоматизації тощо.

2.1.2.2. Підготовка та проведення командно-штабних навчань

2.1.2.2.1. КШН організовуються і проводяться під керівництвом старшого начальника. Їх періодичність проведення визначається організаційно-методичними вказівками та Планом підготовки ВМС ЗС України на навчальний рік.

2.2. Колективна підготовка дивізіону та підрозділів

2.2.1. Загальні положення

2.2.1.1. Підготовка окремого берегового ракетного дивізіону – система навчальних заходів щодо послідовного злагодження підрозділів для ведення бойових дій або виконання інших завдань за призначенням як у мирний час, так і в особливий період.

2.2.1.2. Метою підготовки обрди є досягнення ними такого рівня бойової готовності, який забезпечує виконання бойових завдань, визначених замислами та планами бойових дій, у будь-яких умовах бойової обстановки з урахуванням досвіду застосування підрозділів у бойових діях, забезпечення їх готовності до виконання визначених завдань у періоди, пов'язані з призовом та звільненням військовослужбовців строкової служби, заміною офіцерів, старшин (сержантів) та солдатів, засвоєнням нового ОВТ, способів їх бойового застосування.

2.2.1.3. Підготовка обрди здійснюється під час проведення занять з предметів навчання, ТН (тактико-спеціальних) послідовно за етапами: підготовка стартових відділень, стартових батарей, підрозділів дивізіону. Її зміст та порядок проведення залежить від рівня укомплектованості особовим складом.

2.2.1.4. Порядок підготовки за циклами (періодами), кількість навчальних днів на місяць, тривалість навчального дня та часу, циклів, періодів, що виділяються на підготовку визначаються на підставі з рівня їх підготовки, завдань, до виконання яких вони готуються, можливостей наявної НМТБ та виділень на підготовку ресурсів.

Якщо рівень співвідношення штатної чисельності особового складу мирного часу та чисельності особового воєнного часу становить не менше 80 %

і за списком не менше 70 % штату мирного часу проводиться повномасштабна підготовка.

Якщо рівень співвідношення нижчий, проводиться індивідуальна підготовка офіцерів, сержантів (старшин), солдатів (матросів) та підготовка штабу військової частини (підрозділу).

Якщо військова частина (підрозділ), укомплектовані військовослужбовцями військової служби за контрактом, підготовка здійснюється протягом навчального циклу, надаючи перевагу системі безперервної підготовки, коли наступні етапи підготовки залежать від досягнутого рівня, а система підготовки – жорстко прив'язана до реальних бойових завдань (завдань за призначенням) та реальних ресурсів протягом навчального циклу, який структурно складається з періодів інтенсивної підготовки, підтримуючого та базового.

2.2.1.5. Базовий період підготовки – підготовка до проведення злагодження підрозділів (відновлення та ремонт ОВТ, проведення організаційних заходів, переміщення та укомплектування особовим складом, матеріально-технічними засобами), проведення курсової (зборової, фахової) підготовки та індивідуальної підготовки за модульним принципом, відпустки військовослужбовців, виконання завдань щодо забезпечення заходів бойової підготовки інших підрозділів, життєдіяльності військової частини, тощо.

У даний період підготовка в складі підрозділів не здійснюється. Основні зусилля в підготовці спрямовуються:

- на проведення індивідуальної підготовки офіцерів, у тому числі навчання на курсах підготовки;

- індивідуальної підготовки військовослужбовців, в основному з використанням тренажерів (тренажерних комплексів);

Крім цього, протягом періоду:

- проводиться поточне обслуговування ОВТ;

- виконуються завдання щодо забезпечення заходів бойової підготовки підрозділів, які знаходяться на етапі інтенсивної підготовки;

- удосконалюються об'єкти (засоби) приказарменої та ротної НМТБ;

- виконуються заходи життєдіяльності військової частини (чергові відпустки військовослужбовців тощо);

Для виконання цих заходів виділяється до 10 % загального обсягу ресурсів, призначених на підготовку.

2.2.1.6. Інтенсивний період підготовки – набуття (підтримання) здатності виконувати завдання в позиційному районі, проведення тактичних (тактико-спеціальних) навчань, відпрацювання тактичних завдань на незнайомій місцевості зі здійсненням маршу різними способами в складі підрозділів, визначення рівня боєздатності.

У цей період проводиться послідовне злагодження підрозділів військової частини спільно з підготовкою штабу військової частини та штатними підрозділами забезпечення і підтримки.

Основні зусилля в даному періоді зосереджуються на проведенні заходів злагодження штабу (спільні та командно-штабні тренування (навчання);

повномасштабної підготовки виключно на НМТБ шляхом відпрацювання визначених з урахуванням специфіки бойового призначення тактичних завдань; проводяться заходи в рамках міжвидової підготовки.

Відрив особового складу підрозділу на виконання інших завдань, не пов'язаних з бойовою підготовкою, протягом періоду виключається.

Для виконання заходів періоду виділяється до 70 % загального обсягу ресурсів, призначених на підготовку підрозділу на навчальний рік.

2.2.1.7. Підтримуючий період підготовки – підтримання готовності до виконання завдань за призначенням, несення бойового чергування, участь у командно-штабних та тактичних (тактико-спеціальних) навчаннях, визначення рівня боєздатності.

У цей період підрозділами відпрацьовується перелік завдань, переважно в ППД, на при казарменій НМТБ, полігонах військових частин, позиційних районах та з меншою інтенсивністю ніж у попередньому періоді підготовки. Більша частина занять (до 80 % навчального часу) здійснюється на тренажерах (тренажерних комплексах), решта занять (до 20 % навчального часу) у польових умовах, з використанням ОВТ.

Основні зусилля зосереджуються:

на недопущення зниження досягнутого рівня навченості підрозділу шляхом проведення заходів удосконалення злагодженості штабів, навченості особового складу та підрозділу (усунення недоліків за результатами проведення оцінювальних заходів у ході інтенсивного періоду, практичне оцінювання додаткових питань за змістом тактичних завдань у ході проведення один раз на два місяці комплексних тактико-стройових занять);

на відпрацювання індивідуальних завдань, а також завдань підготовки стартових відділень.

У цей період проводиться індивідуальна підготовка офіцерів, сержантів (старшин), солдатів (матросів), злагодження стартових відділень і проведенням на заключних етапах бойових стрільб, тактико-спеціальних, спеціальних навчань. У підрозділах ланки стартове відділення – стартова батарея рівень навченості підтримується шляхом проведення тактико-спеціального навчання, тактико-стройового заняття, тактико-спеціального заняття.

Для виконання цих заходів виділяється до 20 % загального обсягу ресурсів, призначених на підготовку.

Відповідно до рівня навченості особового складу, стану ОВТ та інших умов термін періодів підготовки визначається (корегується, уточнюється) відповідним начальником (командиром).

Змістом періодів підготовки решти підрозділів військових частин (які не визначені для підготовки), передбачається виконання завдань протягом одного – базового періоду підготовки.

Основні зусилля в даному періоді зосереджуються на проведенні:

індивідуальної підготовки офіцерів, сержантів (старшин), солдатів (матросів) за фахом (спеціалістів) у навчальних підрозділах, решту особового складу на базі військових частин);

тренувань (вправ) з офіцерами та сержантами (старшинами) щодо організації управління підрозділами і ракетними ударами;

заходів злагодження штабу (роздільні та спільні штабні тренування);

У військових частинах (підрозділах) питання польового вишколу відпрацьовуються під час виходу підрозділів на полігон, у центрах підготовки підрозділів у період інтенсивної підготовки.

Етапи злагодження підрозділів закінчуються проведенням бойових стрільб, тактичних (тактико-спеціальних) навчань.

2.2.1.8. Підготовка обрди проводиться з використанням штатного ОВТ у ході тактико-стройових, тактико-спеціальних занять, бойових (практичних) стрільбах, тактичних (тактико-спеціальних) навчань, у тому числі з бойовою (практичною) стрільбою.

2.2.1.9. ТСЗ є основною формою навчання матроса (солдата), однією із форм навчання і першим та необхідним ступенем бойової підготовки підрозділів. Вони призначенні для відпрацювання прийомів та способів дій матросів (солдат) і підрозділів ланки відділення та їм рівних при виконанні своїх функціональних обов'язків під час виконання бойових завдань (набуття індивідуальних бойових спроможностей). У ході їх проведення матроси (солдати) та підрозділи навчаються діям у бойових умовах. Їх сутність полягає в тому, що з підрозділами відпрацьовується техніка виконання прийомів і способів дій у різних видах бою, спочатку по елементах у повільному темпі, а потім у цілому в межах встановленого нормативами часу.

Тактична обстановка для проведення ТСЗ може створюватися для відпрацювання кожного навчального питання (нормативу) окремо і не зв'язуватися єдиним замислом. Вона повинна бути не складною, але забезпечувати якісне навчання підлеглих.

2.2.1.10. ТЗ (ТСпЗ) є однією з форм тактичної (тактико-спеціальної) підготовки підрозділу та призначаються для бойового злагодження підрозділів, удосконалення навиків командирів в організації бою (бойових дій) і управління підрозділами при виконанні бойових завдань. Їх сутність полягає в тому, що всі навчальні питання теми відпрацьовуються з суворим дотриманням послідовності, на фоні єдиної тактичної обстановки. За необхідністю, з метою усунення допущених помилок, окремі прийоми і дії можуть відпрацьовуватися як на ТСЗ.

Основними методами проведення ТЗ (ТСпЗ) є практична робота і вправа (тренування) у виконанні прийомів та способів дій на полю бою.

У ході ТЗ (ТСпЗ) командири (начальники) не тільки отримують практику в управлінні підлеглими підрозділами, але і удосконалюють свої вміння і навички в організації бою (бойових дій).

Тактичні (тактико-спеціальні) заняття проводяться, як правило, односторонніми з позначенням противника, при цьому не менше 30 % занять повинні проводитися у нічний час. Місцем їх проведення є тактичне навчальне поле. Не виключено проведення ТЗ (ТСпЗ) і на необладнаній ділянці місцевості, але вона повинна забезпечувати відпрацювання намічених навчальних питань з використанням мішеневого обладнання та пересувного полігонного обладнання або радіокерованого мішеневого обладнання і різних засобів імітації. На такі заняття відділення (скіпажі) і взводи виводяться зі штатним ОВТ.

Тривалість ТЗ (ТСпЗ) визначається рішенням відповідного керівника заняття та залежить від кількості питань, визначених для відпрацювання і, як правило, становить: з відділенням 3 – 4 години, зі взводом – 6 – 8 годин. При проведенні ТЗ (ТСпЗ) вночі доцільно відпрацьовувати питання переходу від нічних дій до денних, а вдень – від денних дій до нічних.

2.2.1.11. Контрольні ТЗ (ТСпЗ) проводяться з підрозділами перед проведенням бойової стрільби і є допуском до її проведення.

На контрольному ТЗ (ТСпЗ) керівник зобов'язаний перевірити, у першу чергу, особисту підготовку командирів відділень (взводів) та їм рівних.

Основним методом навчання на тактико-спеціальних заняттях є практична робота тих, які навчаються, з виконання своїх посадових обов'язків в умовах, наближених до бойових.

2.2.1.12. ТН (ТСпН) – вища форма навчання обрн, важливий етап його бойового злагодження, підвищення польового вишколу та готовності до виконання завдань у різних видах бою, умовах обстановки та дій у миротворчих операціях. На ТН (ТСпН) командири, підрозділи практично виконують завдання в загальній обстановці, що безперервно розвивається, за єдиним замислом, у різних видах бою, на різній місцевості, на велику відстань, безперервно вдень та вночі, у будь-яку пору року.

На ТН (ТСпН) залучаються підрозділи інших видів (родів) ЗС України, ІВФ та ПрО для відпрацювання взаємодії в умовах, наближених до бойових. Під час їх проведення відпрацьовуються спільні дії відповідно до планів застосування, питання підтримання взаємодії та комплексного застосування сил і засобів визначених військ (сил). Основні зусилля під час їх проведення зосереджуються на відпрацьовуванні питань тісної взаємодії і координації зусиль на всіх рівнях сил і засобів, що залучаються для виконання бойових (спеціальних) завдань.

2.2.1.13. У ході ТН здійснюється підготовка обрн до спільних дій з військовими частинами (підрозділами) СВ ЗС України, ПС ЗС України, ІВФ та ПрО на приморському напрямку та під час висадки морських десантів.

Тактичні навчання розрізняються за:

цільовим призначенням;

числом сторін, що залучаються;

складом тих, хто навчається;
способом виконання вогневих задач.

2.2.2. Заняття

2.2.2.1. Зміст та порядок відпрацювання курсових задач № 1, 2, 3

2.2.2.1.1. Курсова задача № 1 “Відпрацювання бойової та повсякденної організації. Несення бойового чергування”

Що потрібно відпрацювати:

заходи з повсякденної діяльності дивізіону (підрозділів, які залучаються до самостійного виконання поставлених завдань або до складу тактичних груп);
організацію служби дивізіону згідно із статутами Збройних Сил України;
вихід у підготовлений позиційний район і розгортання в ньому для несення бойового чергування;

організацію переведення у вищі ступені бойової готовності;

підготовку дивізіону для несення бойового чергування;

організацію виконання бойових пусків ракет з положення бойового чергування;

організацію експлуатації, зберігання озброєння та технічних засобів відповідно до вимог керівних документів;

заходи щодо боротьби за живучість, захисту від зброї масового ураження, радіоелектронної боротьби, самооборони від нападу диверсійних груп і повітряного противника.

Чого потрібно досягти

вивчити особовим складом:

заходи відповідно до плану бойової підготовки на період відпрацювання задач Тимчасового курсу;

документи, що визначають організацію повсякденної діяльності, бойову готовність, функціональні обов'язки командування та особового складу;

тактико-технічні характеристики закріпленої зброї та озброєння;

правила ведення переговорів за допомогою всіх засобів зв'язку дивізіону (тактичної групи);

керівництва та настанови із захисту від зброї масового ураження, маскування;

керівні документи щодо порядку підготовки та обслуговування ОВТ до бойового використання в обсязі підготовки та несення бойового чергування;

правила виконання ракетних пусків і дії в аварійних ситуаціях.

Підготувати підрозділи до:

переводу в різні ступені бойової готовності послідовно або одразу у вищі;

дій в аварійних ситуаціях, дій щодо захисту від зброї масового ураження,

дій щодо охорони та самооборони від диверсійних груп і повітряного противника;

радіоелектронного захисту зброї і технічних засобів;

несення бойового чергування;

нанесення ракетних ударів по морських (визначених) цілях із положення бойового чергування.

Підготувати управління (штаб) дивізіону до:

відпрацювання та ведення необхідної документації щодо повсякденної організації, внутрішнього порядку та служби військ, бойової та мобілізаційної готовності;

відпрацювання та ведення необхідної документації щодо несення бойового чергування;

впевнених дій щодо управління підрозділами дивізіону (тактичної групи) з командного пункту під час несення бойового чергування.

Зміст задачі

2.2.2.1.1.1. Заходи повсякденної діяльності дивізіону

Розробляються (уточнюються) документи:

штатно-посадові книги;

книги бойового розкладу дивізіону;

контрольні аркуші дивізіону;

контрольні аркуші батарей;

контрольні аркуші бойових постів;

книжки “Бойовий номер”;

плани тактико-спеціальних навчань батарей, дивізіону (тактичної групи);

плани навчань бойових постів;

плани тренувань бойових постів;

графіки (плани-графіки) проведення щоденних і періодичних оглядів (ремонтів) і регламентних робіт зі зброєю та технічними засобами дивізіону, батареї та бойових постів;

дивізіонний графік проведення регламентних робіт у всіх підрозділах;

експлуатаційна документація ракетного комплексу (контрольні аркуші тощо);

документи з метрологічного контролю засобів вимірювання;

документи з допуску особового складу до експлуатації електроприладів, електроагрегатів, вантажопідіймальних засобів і механізмів та засобів, систем повітря високого тиску;

комплекти інструкцій спеціальної чергової служби та вахтових служб для підготовки добового наряду.

Вивчаються та проводяться:

склад дивізіону, батарей, бойових постів та підрозділів забезпечення;

вивчення технічної та експлуатаційної документації ракетного комплексу, приладів, механізмів і пристроїв крилатих ракет, правил обслуговування та експлуатації зброї і технічних засобів;

підготовка на допуск до самостійного управління підрозділом;

приймання заліків і видання наказу командира дивізіону про допуск особового складу до самостійного управління підрозділом;

заняття з офіцерами, сержантами (старшинами) і матросами;

показові навчання (тема і кількість визначаються виходячи з рівня

навичок та вмінь офіцерів, прапорщиків і старшин);

відпрацювання дій особового складу за повсякденними розкладами в батареях, на бойових постах, у підрозділах і службах;

тренування з відпрацювання нормативів повсякденної організації служби; загальні тренування (навчання) дивізіону з відпрацювання чіткості і злагожденості дій особового складу з повсякденних розкладів;

заходи щодо організації правової роботи під час виконання адміністративних функцій, організації роботи з правового виховання особового складу (вивчення законодавства, загальновійськових статутів, здійснення дисциплінарної практики та приймання заліків із правової підготовки;

відпрацювання організації таємного діловодства, збереження режиму секретності та прихованого зв'язку;

відпрацювання організації господарської діяльності дивізіону (уточнення документів регламентуючих господарську діяльність з обліку, зберігання та витратах усіх видів запасів матеріальних засобів у підрозділах і в дивізіоні);

вивчення та практичне засвоєння всіма категоріями особового складу норм постачання, організації отримання, обліку та витрат запасів матеріальних засобів, вимог керівних документів щодо матеріальної відповідальності військовослужбовців за втрату зброї, технічних засобів, військового майна, предметів обмундирування тощо.

2.2.2.1.1.2. Служба військ

Розробляються (корегуються):

схема організації служби військ у дивізіоні;

організаційні накази з організації служби військ та розкладу дня в дивізіоні;

схема розташування житлових і службових приміщень, фортифікаційної споруди, парків, сховищ, складів і закріплення їх за підрозділами та відповідальними особами;

накази про призначення всіх перевірочних комісій дивізіону, дізнавачів, комісій з добору кандидатів на посади командирів відділень (взводів), прийому іспитів на класність тощо;

плани проведення тренувань, занять та навчань по службі військ.

Вивчаються:

організація служби військ у дивізіоні;

функціональні обов'язки посадових осіб, статuti Збройних Сил України;

обов'язки осіб чергової служби; правила носіння форми одягу.

Відпрацьовуються:

дії особового складу під час несення чергової служби згідно із статутами, інструкціями та наказами;

система підбору, підготовки, розводу добового наряду та підведення підсумків несення чергової служби;

загальні (показові) навчання (тренування підрозділів) дивізіону зі статутної організації підготовки розводу, заступу, несенню та зміни добового наряду;

допуск усіх категорій особового складу до самостійного несення чергової служби;

підтримання статутного внутрішнього порядку в дивізіоні;

охайний, підтягнутий зовнішній вигляд військовослужбовців, чітке додержання ними правил носіння форми одягу;

дії особового складу під час охорони та оборони військового містечка;

дії особового складу під час розшуку та затримання військовослужбовців, які самовільно залишили військову частину;

дії чергового підрозділу під час взаємодії з особами чергової служби;

дії особового складу з виконання розпорядку дня;

утримання жилих і службових приміщень, території частини, парку в зразковому стані;

правильне зберігання стрілецької зброї та боєприпасів, отруйних технічних рідин;

виконання заходів безпеки;

система контролю несення чергової служби, внутрішнього та статутного порядку з щоденним виставленням оцінок (у дивізіоні – підрозділам і службам; у підрозділах – батареям, взводам (розрахункам, стартовим відділенням), відділенням; у взводах, розрахунках – особовому складу).

2.2.2.1.1.3. Бойова організація дивізіону

Штабом і всіма підрозділами частини, розробляються (корегуються):

документи приведення в бойові готовності;

документація пунктів прийому особового складу й техніки;

особисті документи посадових осіб з бойової готовності;

документація з оповіщення;

положення про дивізіон;

положення про функціональні обов'язки особового складу дивізіону;

положення про командний пункт дивізіону;

документацію постів (груп) командного пункту;

робочі карти посадових осіб, штатно-посадові списки, плани і розклади бойового злагодження;

документи чергового (оперативного чергового) дивізіону;

бойові розрахунки підрозділів;

бойові інструкції на весь особовий склад;

документи бойових і спеціальних нормативів дій особового складу по бойових готовностях;

схеми виходу автомобільної техніки за тривогами, схеми шиккування колон для здійснення маршу, маршову документацію (на кожную машину), схема розташування в районі очікування;

документ зі зв'язку та скритому управлінню;

розрахунок особового складу щодо згортання і розгортання ОВТ, розподілу особового складу і майна по машинах;

відомості укладки ввозимого майна (на кожную машину);

схеми організації охорони та оборони в пункті постійної дислокації.

Вивчаються:

документи з приведення в бойові готовності, сигнали тривоги, сигнали бойового управління;

бойові інструкції та обов'язки всіх категорій особового складу на бойових постах.

Відпрацьовуються:

практично керівним складом дивізіону на самостійних планових заняттях організація та методика керівництва діями особового складу під час встановлення, несення та зміни бойових готовностей;

переведення дивізіону в різні ступені бойової готовності;

система оповіщення особового складу, порядок дій особового складу після оголошення тривоги;

організація зорового і технічного спостереження за повітряною, надводною та наземною обстановкою по бойових готовостях у підрозділах;

організація управління та зв'язку при взаємодії розрахунків командних пунктів і бойових постів під час встановлення, несення та зміни бойових готовностей (тренування та бойові навчання);

спільні тренування командних пунктів з відпрацювання організації управління та взаємодії розрахунків під час встановлення, несення та зміни бойових готовностей;

навчання дивізіону з відпрацювання організації управління, злагодженості та взаємодії особового складу під час встановлення, несення та зміни бойових готовностей;

з усіма категоріями особового складу вивчається облаштування, правила прийому, зберігання та поводження з крилатими ракетами, з боєприпасами, отруйними та вогнебезпечними речовинами;

тренування командних пунктів і розрахунків з приймання (здачі) ракет, боєприпасів, стрілецької зброї, отруйних і вогнебезпечних речовин;

організація захисту від зброї масового ураження, протиповітряної оборони, маскування, охорони та самооборони, а також інші заходи щодо забезпечення переведення дивізіону в різні ступені бойової готовності (проведення тренувань та навчань).

2.2.2.1.1.4. Несення бойового чергування

Штабом і всіма підрозділами частини:

Розробляються (корегуються):

рішення командира дивізіону на бойове чергування;

накази командира дивізіону про організацію та забезпечення бойового чергування відповідно до наказів і розпоряджень штабів вищого рівня;

контрольні аркуші підготовки ОВТ, підрозділів і служб до бойового чергування.

Вивчаються ОВТ в обсягах, які забезпечують підготовку до заступу на бойове чергування та нанесення ракетних ударів по морських (визначених) цілях, згідно з контрольними аркушами.

Відпрацьовуються:

підготовка ОВТ до бойового чергування згідно з контрольними аркушами;

заняття позиційного (визначеного) району для несення бойового чергування;

організація несення бойового чергування;

встановлена готовність до нанесення ракетних ударів під час несення бойового чергування;

практичні дії всіх категорій особового складу дивізіону з приготування зброї та технічних засобів до бою, взаємодія командних пунктів і бойових постів (проведення тренувань);

організація нанесення ракетних ударів по морських (визначених) цілях з положення чергування (проведення тренувань і бойових навчань), взаємодія батарей та управління дивізіону.

2.2.2.1.1.5. Технічне обслуговування та експлуатація зброї, ОВТ

Штабом, службами та підрозділами:

Розробляються (уточнюються):

накази про закріплення зброї, ОВТ за підрозділами та посадовими особами;

журнали технічної експлуатації;

експлуатаційні інструкції, інструкції з проведення технічних обслуговувань та інструкції із заходів безпеки;

експлуатаційні картки на кожний вид озброєння;

облікові документи, описи, відомості комплектності;

документація начальників сховищ, складів;

інструкції старшому машини, водієві, пам'ятки водію;

наказ про допуск особового складу до самостійного обслуговування свого завідування.

Вивчаються:

озброєння та технічні засоби в обсягах, які забезпечують правильні дії особового складу щодо їх технічного обслуговування та експлуатації в повсякденних умовах і при переводі в бойові готовності;

улаштування, правила поведження та уходу за стрілецькою зброєю;

правила зберігання та користування отруйними технічними рідинами;

заходи безпеки під час поведження з ОВТ.

Відпрацьовується:

зберігання, утримання та обслуговування ОВТ в повній відповідності до керівництва та інструкцій;

підтримання ОВТ в технічно справному стані, який забезпечує переведення в бойові готовності в установлені терміни;

обладнання та екіпірування машин у залежності від їх призначення (наявність на машинах індивідуального ЗІП, шанцевого інструменту, заправних належностей, вогнегасника, колонних знаків, прапорців і таблиць користування сигнальними прапорами тощо).

Тилом і службами дивізіону відпрацьовуються:

створення недоторканих запасів, їх розподіл і забезпечення схоронності; готовність до видачі запасів при переводі дивізіону у визначені бойові готовності;

забезпечення перебування особового складу на бойових постах ракетного комплексу під час несення бойового чергування.

2.2.2.1.1.6. Боротьба за живучість

Усіма підрозділами частини вивчаються і відпрацьовуються:

заходи щодо попередження пожеж на бойових постах ракетного комплексу;

обслуговування зброї, ОВТ в засобах індивідуального захисту в аварійних ситуаціях;

тренування та навчання з питань забезпечення живучості матеріальної частини ракетного комплексу.

Захист від зброї масового ураження

Усіма підрозділами частини:

Вивчається:

засоби індивідуального захисту та порядок їх використання;

основні властивості ядерної зброї, отруйних речовин і бактеріальних засобів;

способи надання першої допомоги особовому складу при пораненнях, переломах, опіках і отруєннях;

захисні якості ОВТ та інженерних споруд.

Відпрацьовується:

захист від зброї та засобів масового ураження при переводі дивізіону в бойові готовності та під час несення бойового чергування;

прийоми користування фільтруючими та ізолюючими протигазами і засобами захисту шкіри;

довгострокове знаходження особового складу в бойових спорудах в індивідуальних засобах захисту;

організація дозиметричного контролю опромінення особового складу та радіоактивного зараження ОВТ, споруд і місцевості;

тренування розрахунку поста радіаційного, дозиметричного та хімічного контролю, спеціальної обробки приміщень фортифікаційної споруди, зброї, технічних засобів і особового складу;

часткова дегазація та дезактивація зброї, ОВТ;

надання першої допомоги особовому складу в разі ураження ядерною, хімічною та бактеріологічною зброєю.

Хімрозвідниками відпрацьовується ведення радіаційної та хімічної розвідки.

Розрахунком медичного пункту відпрацьовується проведення санітарної обробки особового складу після зараження радіоактивними, отруйними речовинами та бактеріологічними засобами.

2.2.2.1.1.7. Радіоелектронна боротьба

Штабом та всіма підрозділами дивізіону вивчаються та відпрацьовуються:

ТТХ засобів радіо- та радіотехнічної розвідки ймовірного противника;
режими роботи радіоелектронних засобів, організація оповіщення та доведення до підрозділів режимів роботи радіоелектронних засобів;
демаскуючі ознаки роботи радіоелектронних засобів дивізіону;
прийоми та способи радіоелектронного захисту зброї та технічних засобів.

2.2.2.1.1.8. Охорона та оборона

Штабом та всіма підрозділами дивізіону вивчаються та відпрацьовуються:

ТТХ засобів повітряного нападу противника та тактика дій диверсійних груп;

організація оповіщення про напад повітряного противника та безпосереднє прикриття з повітря підрозділів штатними та позаштатними засобами протиповітряної оборони;

план охорони й оборони дивізіону під час знаходження в пункті постійної дислокації (позиційному районі) та при переводі в бойові готовності;

схема охорони й оборони дивізіону під час пересування (маршу);

облаштування інженерних комунікацій (окопів, довготривалих вогневих точок, бліндажів, ходів сполучень тощо) під час проведення заходів з організації охорони й оборони фортифікаційних споруд і місць розташування підрозділів дивізіону;

проведення тренувань і навчань з питань відбиття нападу диверсійних груп і повітряного противника штатними та позаштатними засобами;

виконання заходів маскування об'єкта розташування зброї і технічних засобів та інженерних споруд;

проведення тренувань і навчань з питань маскування об'єктів дивізіону, ОВТ.

2.2.2.1.2. Курсова задача № 2 “Ведення бойових дій окремим береговим ракетним дивізіоном самостійно з підготовленого позиційного району”

Що потрібно відпрацювати:

підготовку дивізіону (тактичної групи) до ведення самостійних бойових дій з підготовленого позиційного району;

пересування маршем у підготовлений позиційний район і розгортання в ньому для ведення бойових дій;

нанесення ракетних ударів по морських (визначених) цілях в умовах ведення радіоелектронної боротьби та застосування противником засобів масового ураження;

підготовку всього боекомплекту ракет технічною батареєю на технічній позиції, видачу його на стартові батареї та поповнення боекомплекту;

боротьбу за живучість підрозділів, заходи щодо інженерного дообладнання та маскування підготовленого позиційного району;

заходи щодо захисту від зброї масового ураження та ліквідації наслідків її застосування;

заходи охорони та оборони.

Чого потрібно досягти:

Вивчити особовим складом:

питання в обсязі програм підготовки з урахуванням визначених для набуття спроможностей, а також додаткові матеріали, що забезпечують виконання поставлених завдань;

обов'язки щодо бойового обслуговування, експлуатації та застосування ОВТ основними номерами та по сумісництву згідно з бойовими інструкціями.

Підготуватися до:

ведення самостійних бойових дій з нанесенням ракетних ударів по надводних кораблях противника (визначених цілях) із підготовленого позиційного району на максимальну дальність стрільби в умовах ведення радіоелектронної боротьби та застосування противником засобів масового ураження та високоточної зброї.

Зміст задачі

2.2.2.1.2.1. Ведення бойових дій

Командиром, штабом і управлінням дивізіону (тактичної групи):

Розробляються (корегуються) документи, які регламентують бойову діяльність під час виконання поставлених завдань і організацію всіх видів бойового забезпечення.

Відпрацьовується:

розгортання командного пункту дивізіону (тактичної групи);

організація зв'язку з підрозділами, вищим командуванням, сусідами та силами розвідки;

збір інформації, яка забезпечує постійне знання положення та дій підрозділів, своїх сил, противника та правильну оцінку обстановки;

рішення командира дивізіону (тактичної групи) на виконання поставлених завдань;

постановка бойових завдань підрозділам;

робота командування, штабу та управління дивізіону (тактичної групи) з організації всіх видів забезпечення;

організація контролю за виконанням завдань підрозділами;

організація поповнення бойового комплекту дивізіону, облік використання ракет під час бою;

підготовка вихідних даних для стрільби, проведення розрахунків з визначення моментів часу подачі команд під час ведення стрільби;

організація управління стрільбою та нанесення ракетних ударів способами;

робота штабу та управління в період виконання вогневих задач.

Усіма підрозділами дивізіону:

Вивчаються озброєння та технічні засоби:

загальне улаштування, основні частини, структурні та функціональні схеми механізмів та приладів;

правила підготовки зброї, ОВТ до стрільби;

правила експлуатації і бойового обслуговування механізмів, приборів під час виконання бойових пусків ракет;

можливі типові несправності та порядок їх усунення;

аварійні режими роботи ОВТ, при яких можливо виконання ракетної стрільби;

зміст і порядок проведення планових оглядів, ремонтів і регламентних робіт;

заходи безпеки при поводженні зі зброєю, ОВТ.

Вивчаються обов'язки та відпрацьовуються дії особового складу:

з підготовки ОВТ до стрільби відповідно до контрольних аркушів;

з бойового обслуговування зброї, ОВТ основними номерами (з виконанням нормативів) і по заступництву згідно з бойовими інструкціями;

з проведення регламентних робіт, оглядів і ремонтів ОВТ.

Відпрацьовуються:

підготовка дивізіону до бою;

пересування (марш) дивізіону в підготовлений позиційний район;

розгортання дивізіону в підготовленому позиційному районі;

стартові готовності та готовності до маршу ракетного дивізіону при знаходженні в позиційному районі;

дообладнання та виконання заходів імітації підготовленого позиційного району;

залишення позиційного району після виконання поставлених завдань;

нанесення ракетних ударів по морських (визначених) цілях в умовах ведення радіоелектронної боротьби та застосування противником засобів масового ураження;

використання радіозв'язку та документів прихованого управління при управлінні стрільбою;

дообладнання та маскування підготовленого позиційного району;

заходи охорони, оборони та протиповітряної оборони дивізіону в разі нападу диверсійних груп та повітряного противника;

польова служба військ у позиційному районі.

Підрозділами управління відпрацьовуються:

організація одержання та використання розвідувальних даних і цілевказівки від засобів ВМС;

використання радіотехнічних засобів для ведення розвідки та видачі цілевказівки (у разі їх наявності);

бойове використання системи управління під час підготовки до стрільби, проведення передстартової підготовки та виконання пусків ракет;

аварійні способи забезпечення проведення передстартової підготовки та пуску ракет;

підтримання надійного зв'язку з підрозділами, вищестоящим командуванням вищого рівня та силами розвідки під час пересування (маневру) та у позиційному районі.

Стартовими батареями відпрацьовуються:

проведення передстартової підготовки, перевірки та виконання пусків ракет під час централізованого (децентралізованого) управління стрільбою;

виконання аварійних пусків ракет;

дії при пусках ракет, які не відбулися;

організація зв'язку з бойовими постами та командним пунктом дивізіону (тактичної групи) з використанням апаратури гучномовного зв'язку, радіозасобів тощо;

аварійні способи забезпечення виконання передстартової підготовки та пуску ракет;

правила та порядок використання радіолокаційної апаратури розпізнавання (у разі наявності відповідних радіолокаційних засобів);

зміна стартових позицій стартовими батареями після виконання пуску ракет;

поповнення боєкомплекту ракет у позиційному районі.

Технічною батареєю відпрацьовуються:

підготовка (перевірка) всього боєкомплекту ракет до стрільби на польовій технічній позиції в установлені строки;

видача підготовлених до стрільби ракет на стартові батареї;

поповнення боєкомплекту дивізіону в разі доставки ракет морським, залізничним або автомобільним транспортом на технічну позицію.

Матеріально-технічне забезпечення дивізіону виконується відповідними технічними службами дивізіону, які відпрацьовують:

підвіз матеріально-технічних засобів підрозділам;

забезпечення підрозділів усіма видами постачання під час підготовки до ведення бойових дій, ведення бойових дій та відновлення боєздатності.

Продовжується удосконалення бойової та повсякденної організації, бойового чергування, обслуговування та експлуатації ОВТ в обсягах вимог курсової задачі №1.

2.2.2.1.2.2. Боротьба за живучість

Усіма підрозділами:

Розроблюються (уточнюються):

переліки типових несправностей ОВТ і порядок їх усунення;

таблиці (алгоритми дій) функціональних обов'язків посадових осіб під час проведення передстартової підготовки, перевірок і проведенні бойових пусків ракет в аварійних ситуаціях;

план бойового використання технічних засобів дивізіону та підрозділів в інтересах виконання головної задачі при виході зі строю окремих технічних засобів.

Відпрацьовуються:

бойове обслуговування ОВТ на бойовому посту;

бойове використання ОВТ в аварійних режимах при відмовах, пошкодженнях окремих приборів, вузлів, механізмів;
 порядок усунення типових несправностей ОВТ;
 організація пересування та поповнення боєкомплекту, інших видах забезпечення у разі виходу з ладу основних видів спеціалізованого транспорту;
 організація протипожежної служби на всіх бойових постах і в підрозділах;
 заходи щодо запобігання та ліквідації аварійних ситуацій з електротехнічними засобами.

2.2.2.1.2.3. Захист від зброї масового ураження

Усіма підрозділами відпрацьовується:

ведення радіаційного, хімічного і бактеріологічного спостереження та розвідки;
 оцінка радіаційної та хімічної обстановки за даними оповіщення та розвідки за даними дозиметричного контролю;
 використання засобів захисту та захисних якостей місцевості, ОВТ;
 подолання під час пересування зон зараження під час виконання всіх видів забезпечення ракетного комплексу;
 ліквідація наслідків застосування противником засобів масового ураження;
 організація збереження та контроль зараження продовольства, води, обмундирування тощо;
 розгортання технічної позиції у фортифікаційній споруді, перевірка і підготовка ракет розрахунком технічної батареї;
 розосередження ОВТ, маскування, інженерне обладнання позиційного району, обладнання хибних позицій і позиційних районів в інтересах захисту від засобів масового ураження.

2.2.2.1.2.4. Захист від високоточної зброї

Підрозділами дивізіону здійснюється комплекс можливих заходів маскування та захисту від ураження високоточною зброєю:
 приховування об'єктів, ОВТ від оптичних засобів розвідки шляхом:
 влаштування масок за допомогою табельних маскувальних комплектів (за наявності) та підручних матеріалів;
 маскувального фарбування техніки та об'єктів;
 задимлення об'єктів та місцевості;
 зниження теплового випромінювання ОВТ завдяки влаштуванню теплових екранів:
 з місцевих матеріалів;
 з табельних та видаткових матеріалів;
 приховування від радіолокаційних засобів розвідки та систем наведення шляхом:
 розміщення ОВТ в місцях радіолокаційної невидимості;
 створення радіо відбиваючих масок з табельних комплектів;

створення аерозольних полів великої площини;
 захист важливих об'єктів шляхом зміни візуального та радіолокаційного фону місцевості і орієнтирів навколо об'єкта:
 за допомогою маскуванню об'єкта під зруйновані;
 створення радіолокаційних полів із застосуванням куткових відбивачів;
 руйнуванням або укріпленням основних орієнтирів;
 спотворення характерних форм об'єкта за допомогою куткових відбивачів та підручних матеріалів;
 підвищення живучості об'єктів та техніки шляхом:
 збільшення об'єму фортифікаційного обладнання та кількості позицій;
 збільшення товщі ґрунту над фортифікаційними спорудами, укріпленнями та сховищами;
 використання високоміцних матеріалів при обладнанні фортифікаційних споруд;
 обладнання запасних позицій для ОБТ;
 влаштування удаваних цілей на позиціях, об'єктах та шляхах руху і маневру з використанням:
 макетів зразків техніки;
 радіолокаційних та теплових імітаторів;
 демонстративні дії спеціально виділених підрозділів.

Використання в сучасному бою великої кількості військ (сил) і ОБТ вимагає суворого виконання маскувальної дисципліни, використання маскувальних властивостей місцевості, темного часу доби і інших умов обмеженої видимості.

Для досягнення мети маскуванню, підрозділи повинні правильно застосовувати табельні маскувальні засоби, широко застосовувати маскування димами і маскувальне фарбування матеріальної частини.

2.2.2.1.2.5. Радіоелектронна боротьба

Підрозділами дивізіону вивчаються і відпрацьовуються:
 правила й організація перебудови радіотехнічних засобів на запасні частоти та коди;
 дії операторів з обслуговування радіотехнічних засобів при наявності перешкод;
 способи наведення ракет в умовах радіоелектронної протидії;
 бойове використання радіотехнічних засобів в аварійних умовах;
 використання засобів зв'язку в умовах радіоперешкод;
 дії операторів станції РЕБ "НОТА" під час роботи в режимі протидії безпілотним літаючим апаратам:
 у режимі протидії БПЛА створюються радіоперешкоди, які впливають на систему управління та позиціонування БПЛА;
 даний режим встановлюється підключенням відповідних антен та випромінювачів заданої частоти і потужності радіоперешкод;
 тип антени та частота радіоперешкод визначається у режимі моніторингу та аналізу електромагнітного спектру обстановки.

2.2.2.1.2.6. Охорона та оборона

Штабом і всіма підрозділами частини:

Вивчаються і відпрацьовуються:

плани та організація охорони та оборони (самооборони) ракетного комплексу в пункті постійної дислокації, під час поповнення боекомплектів ракет та інших видах забезпечення;

прийоми відкопування та обладнання окопів, траншей, ходів сполучення, інженерне обладнання місцевості для самооборони;

бойове використання штатних і позаштатних засобів протиповітряної оборони для стрільби по повітряних цілях, які рухаються на малих висотах;

тренування та навчання з питань відбиття нападу диверсійних груп і повітряного противника штатними та позаштатними засобами;

заходи маскування розташування зброї і технічних засобів дивізіону в позиційному районі;

проведення тренувань та навчань з питань маскування об'єктів дивізіону, ОВТ.

Виконуються вправи із стрілецької зброї відповідно до Курсу стрільб.

2.2.2.1.2.7. Забезпечення

Тилом і службами дивізіону відпрацьовуються заходи забезпечення підрозділів за всіма видами (О(Б)З, МТЗ, МПЗ, МЗ) під час підготовки та ведення бойових дій, відновленні боєздатності.

Продовжується удосконалення бойової і повсякденної організації, бойового чергування, збереження та експлуатації ОВТ в обсязі вимог курсової задачі № 1.

2.2.2.1.3. Курсова задача № 3 “Ведення бойових дій з підготовленого або не підготовленого позиційного району, як самостійно так і у взаємодії з військовими частинами (підрозділами) ВМС та інших видів (родів) Збройних Сил України”

Що потрібно відпрацювати:

пересування дивізіону (тактичної групи) всіма способами, у підготовлений і не підготовлений позиційні райони, підготовку позиційного району та розгортання в ньому;

маневр під час виконання поставлених завдань;

підготовку дивізіону (тактичної групи) до ведення спільних бойових дій;

взаємодію з іншими береговими ударними (тактичними) групами;

взаємодію з іншими військовими частинами (підрозділами) під час ведення бойових дій у складі різномірної ударної (тактичної) групи або угруповання різномірних сил (оперативно-тактичного угруповання);

взаємодію військовими частинами (підрозділами) ВМС та інших видів Збройних Сил України під час виконання поставлених завдань.

Чого потрібно досягти:

Вивчити особовим складом дивізіону (у частині, що стосується):

питання в обсязі програм підготовки з урахуванням визначених для

набуття спроможностей, а також додаткові матеріали, що забезпечують виконання поставлених завдань;

керівні документи щодо організації взаємодії з військовими частинами (підрозділами) ВМС та інших видів Збройних Сил України під час виконання поставлених завдань.

Підготувати дивізіон до:

ведення спільних бойових дій із невідготовленого позиційного району;

ведення бойових дій у складі різномірних тактичних груп, угруповання різномірних сил (оперативно-тактичного угруповання);

нанесення ракетних ударів по надводних кораблях (визначених об'єктах) противника в складі різномірних тактичних груп, угруповання різномірних сил (оперативно-тактичного угруповання) та у взаємодії з військовими частинами (підрозділами) ВМС та інших видів Збройних Сил України;

2.2.2.1.3.1. Пересування у позиційний район різними способами

Штабом і всіма підрозділами:

Розробляються (корегуються):

схеми (організація) та розрахунки завантаження (розвантаження) ОВТ на залізничний і морський транспорт і пересування ним;

розрахунки пересування комбінованим способом;

розрахунки маршруту у визначені позиційні райони;

схеми шиккування колон дивізіону (тактичної групи) на маршруті;

документація для пересування дивізіону морським, залізничним транспортом або комбінованим способом;

робочі карти посадових осіб;

схема організації бойової охорони при завантаженні, по шляху прямування, при розвантаженні і на маршруті;

документація по службі військ під час пересування дивізіону всіма способами.

Вивчаються:

можливості морського і залізничного транспорту щодо перевезення ОВТ дивізіону;

правила завантаження ОВТ на залізничний і морський транспорт;

обов'язки особового складу при завантаженні (розвантаженні) відповідно до бойових розрахунків;

правила перевезення військ;

обов'язки осіб чергової служби і варт;

заходи безпеки.

Відпрацьовується:

постановка задач на пересування;

дії під час підготовки до пересування в позиційний район;

проведення розрахунків по забезпеченню переміщення в позиційний район;

підготовка району посадки (завантаження) і під'їзних шляхів;

формування колон, вихід в район очікування, завантаження на транспорт,

- перехід морем (залізничним транспортом), розвантаження;
- пересування дивізіону маршем у віддалений позиційний район;
- організація розвідки, зв'язку, управління підрозділами, служби регулювання руху, безпосередньої охорони, нагляду і оповіщення під час здійсненні комбінованого маршруту;
- організація бойової підготовки на шляху пересування;
- матеріально-технічне забезпечення пересування дивізіону різними способами;
- виконання заходів безпеки.

2.2.2.1.3.2. Підготовка позиційного району

Вивчається організація та відпрацьовується практично:

- рекогносцировка, топографічна підготовка, інженерне обладнання та маскуванія непідготовленого позиційного району;
- заняття непідготовленого позиційного району з району розосередження та з ходу, прийняття в ньому встановленої стартової готовності.

2.2.2.1.3.3. Ведення бойових дій у складі різномірної ударної (тактичної) групи.

Командиром і штабом дивізіону:

- розробляються (уточнюються) документи, які регламентують бойову діяльність дивізіону (визначених підрозділів, тактичної групи) в складі різномірної ударної (тактичної) групи: карти-планшети вогню, планові таблиці використання сил і засобів розвідки, документи прихованого управління та зв'язку, рішення на виконання поставлених завдань, бойовий наказ підлеглим, плани по всіх видах бойового забезпечення, документи, які необхідні для передачі підпорядкованих підрозділів у підпорядкування.

Відпрацьовуються:

- оцінка обстановки, визначення бойових можливостей і прийняття рішення на виконання поставлених завдань у складі різномірної ударної групи, використання можливостей інших військових частин (підрозділів) тактичної групи в інтересах виконання поставлених завдань береговими ракетними підрозділами;

- постановка бойового завдання підлеглим;

- робота командира та штабу дивізіону (визначених підрозділів, тактичної групи) з організації всіх видів забезпечення;

- робота командира та штабу дивізіону (визначених підрозділів, тактичної групи) при діях в складі різномірної ударної (тактичної) групи;

- проведення розрахунків з визначення моментів часу подачі команд у разі нанесення ракетних ударів у складі різномірної ударної (тактичної) групи;

- підготовка вихідних даних для стрільби;

- організація оперативного чергування на командному пункті дивізіону (тактичної групи).

Штабом дивізіону (тактичної групи) відпрацьовується:

- організація зв'язку з військовими частинами (підрозділами) різномірної

ударної (тактичної) групи та вищим командуванням;

організація використання радіотехнічних засобів (у разі наявності) та спроможностей інших підрозділів зі складу різнорідної ударної (тактичної) групи для ведення розвідки, спостереження та видачі цілевказівок;

безперервний збір інформації, яка забезпечує постійне знання положення та характер дій своїх підрозділів та інших підрозділів зі складу різнорідної ударної (тактичної) групи, своїх сил і сил противника;

добування даних розвідки та цілевказівок від інших сил і засобів ВМС;

взаємодія сил і засобів розвідки зі складу різнорідної ударної групи між собою.

Командиром, штабом, управлінням та стартовими батареями відпрацьовуються:

прийом і видача цілевказівок своїм підрозділам під час дій у складі різнорідної ударної групи;

нанесення ракетних ударів дивізіоном (визначеними підрозділами, тактичною групою) по морських цілях (визначених об'єктах) у складі різнорідної ударної групи при різних варіантах управління частинами;

злагоджені дії командира, розрахунку командного пункту дивізіону (тактичної групи) та підрозділів при проведенні передстартової підготовки та виконанні пусків ракет у умовах радіотехнічної протидії;

перехід від централізованого до децентралізованого управління стрільбою;

управління стрільбою дивізіону (тактичної групи) начальником штабу, заступниками командира дивізіону (тактичної групи) та командирами батарей;

зміна позиційного району, маневр для забезпечення виконання поставлених завдань у складі різнорідної ударної групи та підвищення бойових можливостей на головному напрямку.

Проводяться заходи підготовки в складі різнорідної ударної (тактичної) групи: роздільні штабні тренування, спільні штабні тренування, тренування по зв'язку, тренування на КП із засобами зв'язку та навчання дивізіону (тактичної групи).

Стартовими батареями відпрацьовуються:

способи бойового застосування зброї, ОВТ і управління ракетними ударами у разі децентралізованого управління стрільбою;

поповнення боєкомплекту ракет від технічної батареї з польової технічної позиції.

Технічною батареєю відпрацьовуються:

організація пересування в позиційний район самостійно;

розгортання та обладнання місць зберігання та перевантаження ракет;

підготовка ТПК з ПКР до транспортування та видачі у стартові батареї (стартові відділення);

організація видачі ТПК з ПКР у стартові батареї (стартові відділення);

поповнення боєкомплекту;

зміна місця розташування (позиції).

2.2.2.1.3.4. Ведення бойових дій у складі угруповання різнорідних сил (оперативно-тактичного угруповання) та у взаємодії з військовими частинами (підрозділами) ВМС та інших видів ЗС України

Штабом дивізіону (тактичної групи) розробляються (уточнюються) документи з організації взаємодії з військовими частинами (підрозділами) ВМС та інших видів Збройних Сил України.

Командиром, командним пунктом, штабом і підрозділами дивізіону (тактичної групи) відпрацьовуються:

організація зв'язку з взаємодіючими силами, взаємний обмін інформацією про обстановку та свої дії;

дії командного пункту та підрозділів дивізіону (тактичної групи) під час ураження противника спільно з кораблями (катерами) та ракетними (ракетно-артилерійськими) частинами ВМС та інших видів ЗС України;

порядок прийому та використання даних цілевказівки від різних видів виносних спостережних пунктів;

участь дивізіону (тактичної групи) в нанесенні ракетного удару по морських цілях (визначених об'єктах) спільно з кораблями (катерами) у разі управління з командного пункту старшого начальника та з командного пункту свого дивізіону (тактичної групи).

Продовжується удосконалення бойової і повсякденної організації, бойового чергування, обслуговування та експлуатації ОВТ, захисту від засобів масового ураження, боротьби за живучість, РЕБ, заходів охорони та оборони від диверсійних груп та повітряного противника в обсягах курсових задач № 1 і 2.

2.2.2.2. Спеціальна підготовка

2.2.2.2.1. Основними завданнями спеціальної підготовки є формування в особового складу твердих знань та практичних навичок у виконанні функціональних обов'язків під час бойової роботи на штатному озброєнні та військовій техніці відповідно до штатно-посадового призначення та в порядку взаємозаміни, також досягнення злагоджених дій у складі підрозділу.

Вирішення цього завдання досягається:

забезпеченням постійної бойової готовності стартових відділень до нанесення ракетних ударів;

підготовкою номерів розрахунків стартових відділень, які досконало знають матеріальну частину озброєння, правила та прийоми її бойового застосування, вміють виконувати свої обов'язки у встановлений нормативами час під час підготовки матеріальної частини до бою та під час проведення ракетних стрільб;

виробленням в особового складу фізичної натренованості та витривалості, здатності витримувати великі фізичні навантаження під час проведення ракетних стрільб;

підготовкою стартових відділень до злагоджених самостійних дій та дій у складі батареї під час підготовки та здійснення ракетних стрільб з

підготовленого та непідготовленого позиційного району в різних умовах бойової обстановки.

Заняття із спеціальної підготовки організовуються в батареї, відділенні, взводі, і проводяться командирами відділень (обслуг), взводів, батарей і старшими начальниками.

Заняття проводяться в класах, парках і в позиційному районі.

Основою високої виучки особового складу із спеціальної підготовки є польові заняття на бойовій техніці, озброєнні, приладах та засобах зв'язку.

Заняття в класах в основному проводяться з метою вивчення заходів безпеки, порадинок, інструкцій, які визначають порядок, послідовність і зміст тих чи інших робіт (операцій) з широким використанням схем, макетів, навчальних виробів та інших навчальних, тренувальних засобів, що знаходяться в класах.

У всіх інших випадках заняття зі спеціальної підготовки, як правило, проводяться в парках та в позиційному районі безпосередньо на штатній техніці, приладах, засобах зв'язку з широким використанням навчально-тренувальних засобів.

На заняттях особовий склад підрозділів навчається виконанню бойової роботи, що пов'язана із забезпеченням підготовки та пуску ракет. У ході занять поглиблюються також знання будови і правил експлуатації бойової техніки й озброєння, відпрацьовуються питання взаємозамінності, вдосконалюються навички у виконанні нормативів під час роботи в обслугах повного і скороченого складу вдень та вночі, у засобах індивідуального захисту та без них.

2.2.2.2.2. Основними формами спеціальної підготовки є: теоретичні заняття (метод розповіді з показом), тренування та навчання стартових відділень.

Метод розповіді з показом широко застосовується під час проведення перших занять з теми. Суть його полягає в тому, що керівник занять під час пояснення змісту питання, яке вивчається, одночасно показує порядок виконання того чи іншого прийому (дій). Якщо виконання прийому (дій) є складним, показ може проводитися спочатку по елементах, а потім в цілому. При цьому важливо, щоб керівник міг показати відмінне виконання прийому, підтвердивши тим самим можливість його виконання у час, що встановлений нормативом.

У подальшому теми відпрацьовуються методом тренувальних занять, (тренування та навчання відділень). Тренувальні заняття проводяться з метою набуття особовим складом практичних навичок у виконанні функціональних обов'язків під час роботи на бойовій техніці, відпрацюванні індивідуальних і групових нормативів. Недостатньо засвоєні елементи повинні повторюватися до тих пір, поки ті, хто навчається, не навчаться виконувати їх правильно та у встановлений нормативом час.

Подальше вдосконалення спеціальної підготовки проводиться на тактико-спеціальних навчаннях батарей.

Тематика спеціальної підготовки підрозділів планується, виходячи з підготовленості особового складу, на рік згідно з програмою методики спеціальної підготовки ракетного комплексу та затверджується командиром дивізіону.

2.2.2.3. Технічна підготовка

2.2.2.3.1. Основними завданнями технічної підготовки особового складу є:

вивчення будови, принципу дій та порядку підготовки штатного озброєння і військової техніки до бойового застосування;

вивчення правил експлуатації та зберігання озброєння і військової техніки;

відпрацювання практичних навиків з виявлення та усунення простих несправностей озброєння і військової техніки силами стартових відділень.

Знання та навички, отримані на заняттях з технічної підготовки, удосконалюються на заняттях зі спеціальної та тактичної підготовки, під час проведення тактичних навчань, а також в години самостійної підготовки та обслуговування озброєння та військової техніки.

Заняття з технічної підготовки організовуються в батареї відділенні, взводі, і проводяться командирами відділень, взводів, батарей. До проведення занять можуть залучатися і інші офіцери (начальники служб).

Заняття з технічної підготовки проводяться на штатному озброєнні та приладах у парках і в полі, а з основних, найбільш складних питань – у спеціально обладнаних класах з використанням діючих зразків приладів, апаратури та механізмів, тренажерів, макетів та інших посібників.

Основними методами навчання з технічної підготовки є розповідь з показом та практичні дії, при цьому головну увагу необхідно звертати на питання, що мають практичне значення під час експлуатації та приладів, а також виявлення та усунення простих несправностей.

Теоретичний матеріал з технічної підготовки вивчається в обсязі, необхідному для правильного розуміння принципів роботи механізмів та апаратури.

На кожному занятті від особового складу необхідно вимагати акуратного та бережливого поводження з механізмами, деталями, апаратурою, приладами та суворого дотримання заходів безпеки під час роботи з ними.

2.2.2.4. Тактична підготовка

2.2.2.4.1. Тактична підготовка є головним видом бойової підготовки і являє собою систему заходів, спрямованих на підготовку командування, штабів, підрозділів, частин до ведення бойових дій у різних умовах обстановки.

Тактична підготовка є основою бойової підготовки берегового ракетного дивізіону. Вона складається з підготовки офіцерів, підготовки штабу, підготовки підрозділів і дивізіону в цілому.

Підготовка офіцерів здійснюється згідно з вимогами настанов з тактичної підготовки, з бойової діяльності берегових ракетно-артилерійських військ та чинних керівних документів.

Метою тактичної підготовки є вдосконалення навиків командира дивізіону, офіцерів штабу дивізіону в управлінні підрозділами в ході бойових дій і підтримання безперервного і скритного управління силами, відпрацювання взаємодії з іншими силами і всебічного бойового забезпечення.

Зміст тактичної підготовки визначається завданнями бойової підготовки і включає:

- освоєння бойових можливостей зброї, технічних засобів і способів їх застосування в бою;

- вивчення і практичне освоєння способів ведення бойових дій підрозділами, частинами і з'єднаннями самостійно і разом з іншими силами ВМС, а також із частинами і з'єднаннями інших видів Збройних Сил;

- підготовку командування і штабів із питань планування і організації бойових дій, управління силами в бою і організації їхньої тактичної взаємодії;

- вивчення сил, бойових засобів і тактики дій ймовірного противника;

- вироблення твердих знань і навичок у проведенні тактичних розрахунків;

- опрацювання сучасних способів ведення бойових дій;

- вивчення театру бойових дій;

- опрацювання питань організації усіх видів забезпечення бойових дій.

У залежності від змісту, цілей і умов проведення в тактичній підготовці застосовуються різні методи і форми навчання.

Метод навчання – це сукупність способів і прийомів, що забезпечують найбільшу ефективність навчання і виховання особового складу і бойового злагодження військових колективів. При проведенні заходів тактичної підготовки такими методами є: усний виклад (пояснення, лекційний метод), бесіда (обговорення досліджуваного матеріалу), показ (демонстрація), практичне опрацювання дій, самостійне вивчення літератури.

Форма навчання – це організаційна структура заходів бойової підготовки, що відображає сукупність умов, у яких проходить навчання. Найбільш поширеними формами навчання в тактичній підготовці є: тактичні навчання, штабні тренування, командно-штабні навчання, тактико-спеціальні навчання, тактичні летючки, групові вправи, тренування на командних пунктах, вправи в навчальних кабінетах, самостійні заняття, практичні заняття, семінари, заліки, контрольні заняття, доповіді, лекції.

Формами тактичної підготовки офіцерів є:

- самостійні заняття;

- доповіді;

- семінари;

- групові вправи;

- тактичні летючки;

- практичні заняття;

- заліки і контрольні заняття;

- тренування на командних пунктах і вправи в навчальних кабінетах;

військово-наукові конференції.

2.2.3. Тренування з управління ракетними ударами

2.2.3.1 Загальні положення

2.2.3.1.1. Управління ракетними ударами є одним з основних розділів бойової підготовки ракетних частин ВМС ЗС України.

2.2.3.1.2. Підготовка обрн з управління ракетними ударами включає вдосконалення знань, вмінь та навичок особового складу, бойового злагодження штабу та підрозділів для виконання завдань щодо підготовки та нанесення своєчасних і точних ракетних ударів.

Підготовка з управління ракетними ударами повинна забезпечувати: розподіл, своєчасність та точність виконання функціональних обов'язків особовим складом;

бойове злагодження штабу та підрозділів;

засвоєння різноманітних способів постановки завдань по нанесенню одиночних та групових ракетних ударів з різних ступенів стартової готовності і під час розгортання з маршу.

Головною метою підготовки підрозділів з управління ракетними ударами є набуття ними практичних навичок з організації та проведення всіх заходів під час підготовки управління та виконання своїх функціональних обов'язків в ході виконання завдань по нанесенню ракетних ударів.

2.2.3.1.3. Офіцери, які залучені до управління ракетними ударами, повинні знати:

вимоги керівних документів щодо управління ракетними ударами;

систему зв'язку та тактико-технічні характеристики усіх засобів зв'язку, які застосовуються під час управління ракетними ударами;

порядок використання та режим роботи засобів зв'язку, заходи щодо забезпечення стійкості їх роботи в умовах радіоелектронного придушення та застосування противником всіх видів зброї;

правила скритого управління підрозділами;

зміст, часові характеристики та обсяг роботи під час приведення підрозділів в різні ступені готовності та під час підготовки ракетних ударів з різних ступенів готовності;

вимоги технічних умов та інструкцій з експлуатації озброєння і військової техніки;

зміст переданих і прийнятих доповідей та команд у ході підготовки ракетних ударів;

зміст та порядок передачі команд на підготовку та нанесення ракетних ударів;

порядок контролю прийому команд, точність визначення пускових установок для пуску, введення даних та здійснення ракетної стрільби.

Після проведення заняття, кожен офіцер, залучений до управління ракетними ударами, повинен вміти:

вести оперативний облік укомплектованості підрозділів особовим складом, озброєнням, технікою, а також їх забезпечення ракетами, паливом та іншими матеріальними засобами;

здійснювати різними способами постановку завдань щодо нанесення групових та одиночних ракетних ударів, у тому числі всіма або більшістю пускових установок з різних ступенів готовності, під час розгортання з маршу;

приймати завдання з вищого штабу, ставити завдання щодо нанесення ракетних ударів підпорядкованим підрозділам, здійснювати контроль за правильністю передачі команд, а за необхідністю уточнювати їх;

проводити необхідні розрахунки, у тому числі щодо визначення:

часу приведення ракет, підрозділів та частин у різні ступені бойової готовності, часу передачі виконавчої команди;

виконувати функціональні обов'язки під час підготовки ракет до пуску;

працювати на штатних засобах зв'язку.

Підготовка офіцерів з управління ракетними ударами повинна виховувати вольового та ініціативного командира, здатного виконувати завдання щодо нанесення ракетних ударів у різних умовах бойової обстановки.

Вона організовується та здійснюється в ході:

самостійного вивчення офіцерами питань управління ракетними ударами; тренувальних, показових та контрольних занять.

Удосконалення навичок з управління ракетними ударами здійснюється на тактичних (тактико-спеціальних) і командно-штабних навчаннях.

2.2.3.1.4. Теоретичні заняття проводяться безпосередніми начальниками або найбільш підготовленими офіцерами дивізіону в системі індивідуальної підготовки, з метою вдосконалення знань офіцерів з питань управління ракетами ударами.

2.2.3.1.5. Тренувальні заняття проводяться з метою злагодження штабу та підрозділів, їх тренування у виконанні завдань щодо підготовки та нанесення ракетних ударів. На цих заняттях відпрацьовуються питання організації зв'язку, топогеодезичної прив'язки, метеорологічної та технічної підготовки, планування ракетних ударів, постановки завдань, передачі та прийому команд, визначення пускових установок для пуску, контролю за правильністю й точністю визначення пускових установок для пуску ракет.

2.2.3.1.6. Показові заняття проводяться, як правило, у масштабі дивізіону, з найбільш підготовленими підрозділами для показу:

правильності організації та методики проведення занять (тренувань) з управління ракетними ударами;

застосування нових засобів управління, приладів, а також нових прийомів та методів управління ракетними ударами;

зразкових дій особового складу щодо підготовки та нанесення ракетних

ударів;
розбору та оцінки занять (тренувань).

2.2.3.2 Підготовка тренування на бойовому посту

2.2.3.2.1. Підготовка тренування зазвичай включає визначення теми, навчальної мети, вивчення керівником необхідних документів, перегляд та вивчення теоретичних питань за темою тренування, складання плану проведення тренування, підготовку навчальних місць та особового складу, який навчається.

2.2.3.2.2. При виборі теми тренування керівник забор'язаний враховувати рівень підготовленості особового складу. Тільки при належному знанні свого завідування та правил його експлуатації можливо планувати проведення тренувань. Для виконання цієї вимоги рекомендовано планувати тренування після проведення контрольних занять.

2.2.3.2.3. Визначення навчальної мети тренування аналогічне визначенню мети заняття. Формулювання навчальної мети повинне бути конкретним та визначати, які навички слід прививати особовому складу, який навчається, на тренуванні.

2.2.3.2.4. На тренуваннях потрібно:
навчити певним діям;
перевірити дії;
відпрацювати нормативи;
перевірити виконання нормативів.

2.2.3.2.5. При визначенні навчальної мети тренувань потрібно також враховувати рівень навичок, які набув особовий склад на попередніх тренуваннях.

2.2.3.2.6. Керівник тренування у процесі індивідуальної підготовки повинен перш за все вивчити документацію, надаючи особливу увагу документам за фахом, а також матеріали попередніх теоретичних занять за даною темою.

2.2.3.2.7. Організація тренування повинна забезпечувати найбільш раціональне використання навчального часу. Для цього заздалегідь розробляється план проведення тренування.

План містить:
тему;
навчальну мету, час;
перелік питань, прийомів, дій що відпрацьовуються;
перелік ввідних, що забезпечують їх відпрацювання;

дату, місце та умови проведення тренування.

2.2.3.2.8. В плані питання розміщуються у встановленій черзі тренування номерів та у тій послідовності, яка передбачена в інструкції або розкладі для кожного номеру, стартового відділення. Вони формулюються, як правило, у вигляді команд або ввідних, згідно з якими особовий склад буде виконувати обов'язки, передбачені інструкціями, або діями по задуму керівника. На кожне питання відводиться час його відпрацювання.

2.2.3.2.9. У тому випадку, коли тренування проводиться з метою навчити особовий склад конкретним діям, час на це визначається керівником виходячи з рівня підготовки особового складу.

2.2.3.2.10. Якщо тренування проводиться з метою відпрацювання нормативів, тоді на кожну дію відводиться максимально можливий час, встановлений для даного нормативу, а при перевірці нормативів – середній час.

При повторному проведенні тренування на одну й ту ж саму тему план може знову не складатися, але час повинен корегуватися, бо в цьому випадку на відпрацювання кожної дії часу потрібно менше, ніж відводилося на попередньому тренуванні. За рахунок цього рекомендується збільшити кількість повторень на відпрацювання кожної дії.

2.2.3.2.11. У процесі підготовки до тренування керівник зобов'язаний перевірити готовність матеріальної частини до використання для навчання, наявність інструменту, бойових та експлуатаційних інструкцій, схем, імітаторів та наочних посібників, необхідних для осмисленого засвоєння та правильного виконання особовим складом практичних прийомів, вправ, дій або робіт. У цей період керівник визначає заходи безпеки проти пошкоджень матеріальної частини та нещасних випадків під час тренувань.

Підготовка до тренування повинна бути закінчена не пізніше як за день до його початку, з тим, щоб мати можливість усунути викриті недоліки в особистій підготовці та матеріальному забезпеченні.

Підготовка до тренування проводиться згідно з вказівкою керівника під його керівництвом або самостійно. Вона полягає в повторенні теоретичного матеріалу, який є підставою до спланованого тренування, у вивченні (повторенні) бойових та експлуатаційних інструкцій, типових несправностей та заходів по їх усуненню, заходів безпеки тощо.

2.2.3.3. Проведення тренування на бойовому посту

2.2.3.3.1. Тренування проводяться згідно з планом бойової підготовки частини. Вони починаються у встановлений розкладом дня (добовим планом) час по команді “Розпочати тренування за фахом” або “Розпочати тренування на бойових постах”. Якщо в тренуваннях на бойових постах повинен приймати участь увесь особовий склад, то оголошується навчальна тривога.

2.2.3.3.2. Після збору та огляду особового складу керівник оголошує тему, навчальну ціль, порядок тренування номерів та послідовність відпрацювання учбових питань. За рішенням керівника перед початком тренування можуть перевірятися знання особовим складом бойових та експлуатаційних інструкцій та заходів безпеки.

2.2.3.3.3. Порядок проведення тренування залежить від характеру навчальних цілей.

Якщо, наприклад, тренування проводиться з навчальною метою “Навчити”, то в цьому випадку керівник спочатку повинен показати та роз’яснити особовому складу що навчається всі дії в тій послідовності, яка передбачена планом, інструкцією, розкладом, або іншим керівництвом, плануваним до відпрацювання на тренуванні, при цьому потрібно особливо вказати на заходи безпеки, яких особовий склад повинен дотримуватися при роботі з матеріальною частиною.

2.2.3.3.4. Показувати та роз’ясняти дії необхідно з таким розрахунком, щоб особовий склад мав змогу повністю осмислити питання, що пояснюються та бачити всі тактичні прийоми, що показує керівник з початку і до кінця.

У процесі показу рекомендується відповісти на питання навчаних, а потім дати змогу кожному з них повторити дії, що відпрацьовуються самостійно, або разом з іншими номерами, якщо потрібна їх спільна робота. У цей період керівнику належить дуже уважно слідкувати за роботою навчаних, ретельно відмічати та аналізувати їх помилки та відразу усувати їх шляхом повторних дій.

Показ та роз’яснення проводиться одночасно для всіх навчаних при відпрацюванні ними однакових дій або кожному індивідуально, якщо на тренуванні засвоюються різні обов’язки.

2.2.3.3.5. При проведенні тренування з навчальною метою “Закріпити (“Привити навички”) або “Перевірити дії” спочатку рекомендується перевірити правильність виконання навчаними обов’язків (приймів), роз’яснити допущені помилки та виправити їх, потім надати час особовому складу для багаторазового повторення дій з метою закріплення (привиття) навичок або перевірки їх.

Відпрацювання та перевірка нормативів проводиться, як правило, без попередньої перевірки навчаних, але з обов’язковим хронометражем дій за часом та записом досягнутих показників. Після виконання того чи іншого нормативу кожному навчаному окремо оголошується досягнутий час, кількість помилок або ухилень та недоліки у виконанні прийомів (дій). Після цього слід повторювати дії з метою усунення визначених недоліків та подальшого відпрацювання нормативів.

Під час тренування особовий склад діє тільки за командою керівника, при цьому повинні дотримуватися чіткість виконання команд та дисципліна.

Після того, як особовий склад засвоїть навички та відпрацює нормативи у виконанні обов'язків в простих умовах, слід переходити до тренувань в ускладнених умовах (вночі, в засобах індивідуального захисту, при аварійному освітленні).

При проведенні тренування керівник зобов'язаний завжди пам'ятати про те, що особовий склад навчається на бойовій техніці, яка потребує до себе особливої уваги у питаннях її збереження, експлуатації та дотримання заходів безпеки.

Тому тренування бажано розпочинати після того, як особовий склад засвоїть початкові практичні навички у виконанні своїх обов'язків.

2.2.4. Контрольне заняття (тренування) з управління ракетними ударами

2.2.4.1. Загальні положення

2.2.4.1.1. Контрольні заняття проводяться для перевірки злагодженості управління дивізіону, а також підрозділів у цілому під час підготовки та нанесення ракетних ударів.

Заняття (тренування) з управління ракетними ударами організовує та проводить командир дивізіону, а також старші начальники.

2.2.4.1.2. Під час підготовки до проведення заняття (тренування) керівник зобов'язаний:

- визначити тему, мету, учбові питання, місце, час, порядок проведення заняття (тренування), його матеріальне забезпечення, витрату моторесурсів;
- розподілити час на відпрацювання учбових питань;
- розробити загальну тактичну обстановку та ввідні для відпрацювання учбових питань;
- визначити склад залучаємих на заняття підрозділів, завдання командирам підрозділів;
- розробити план проведення заняття (тренування) та завдання тим, хто навчається, на підготовку до нього;
- організувати підготовку штабу та підрозділів, залучених до заняття (тренування);
- передбачити необхідні заходи безпеки.

2.2.4.2. Підготовка контрольного заняття (тренування) з управління ракетними ударами

Підготовка заняття (тренування) включає:

- розробку документів, необхідних для проведення заняття (тренування);
- підготовку керівника, контрольних груп та підрозділів;
- підготовку району або учбового місця для проведення заняття (тренування).

Для проведення заняття (тренування) розробляються:
 план проведення заняття (тренування);
 графік виконання завдань (якщо на заняття залучаються підрозділи в повному чи скороченому складі).

У плані проведення заняття вказується:
 тема та учбова мета заняття;
 учбові питання та час на їх відпрацювання;
 склад підрозділів, що залучаються на заняття;
 залучені засоби та витрати моторесурсів;
 необхідні дані тактичної обстановки;
 зміст ввідних та дії за ними.

Зміст та ступінь деталізації плану проведення заняття залежить від виду заняття (тренування), обсягу учбових питань та підготовленості підлеглих.

План проведення заняття (тренування) з управління ракетними ударами підписується та затверджується за тиждень до початку заняття (тренування).

2.2.4.3. Проведення контрольного заняття з управління ракетними ударами

Заняття (тренування) з управління ракетними ударами з дивізіоном проводиться на місцевості.

Під час проведення заняття (тренування) з управління ракетними ударами на місцевості, склад виведених підрозділів та засобів управління визначається в кожному конкретному випадку керівником заняття (тренування).

На контрольне заняття з управління ракетними ударами на місцевості залучається дивізіон у повному складі.

Заняття (тренування) з дивізіоном на місцевості можуть починатися в місцях постійної дислокації або після попереднього виведення підрозділів в район заняття (тренування), при цьому елементи бойового порядку можуть розташовуватись, як на реальних, так і на скорочених відстанях.

З заняттями щодо управління ракетним ударом можуть поєднуватися заняття стартових батарей.

2.2.5. Тактичні (тактико-спеціальні) навчання

2.2.5.1. Загальні положення

2.2.5.1.1. Тактичні (тактико-спеціальні) навчання – вища форма навчання окремого берегового ракетного дивізіону, важливий етап його бойового злагодження, підвищення польового вишколу та готовності до виконання завдань у різних видах бою, умовах обстановки та дій у миротворчих операціях. На ТН (ТСПН) командири, підрозділи практично виконують завдання в загальній обстановці, що безперервно розвивається, за єдиним замислом, у різних видах бою, на різній місцевості, на велику глибину, безперервно вдень та вночі, у будь-яку пору року.

2.2.5.1.2. На тактико-спеціальних навчаннях відпрацьовуються злагодженість дій під час виконаних поставлених завдань (бойових дій) у складі батареї, дивізіону або тактичної групи. Тактико-спеціальні навчання найбільш повно забезпечують комплексне навчання військовослужбовців і підрозділів умілим і злагодженим діям у бою в умовах максимально наближених до бойових. Тактико-спеціальні навчання – це вища форма тактичної (тактико-спеціальної) підготовки батареї, дивізіону, тактичної групи в цілому.

2.2.5.1.3. Під час їх підготовки та проведення відпрацьовуються та удосконалюються навички командирів і штабу дивізіону (тактичної групи) в організації і веденні бойових дій, практичного освоєння та удосконалення тактичних прийомів і способів бойового використання сил і засобів в умовах застосування противником зброї масового ураження і радіопротидії, відпрацювання взаємодії з іншими родами сил ВМС і частинами та підрозділами інших видів Збройних Сил України, перевірки підготовленості підрозділів і дивізіону до вирішення властивих бойових задач.

Під час проведення тактико-спеціальних навчань можуть відпрацьовуватися питання:

- переводу батарей і дивізіону в різні ступені бойової готовності;
- несення бойового чергування;
- здійснення маршу, занятті і залишені позиційного району;
- нанесення ракетних ударів по морських (визначених) цілях;
- поповнення бойового комплексу ракет;
- організації і здійсненні заходів бойового забезпечення при відпрацюванні прийомів бойового використання ракетної зброї в різних умовах обстановки (аварійних, РЕБ, захисту від ЗМУ, самооборони від наземного та повітряного противника) тощо.

2.2.5.1.4. До проведення навчань необхідно провести всебічну підготовку всього особового складу за спеціальністю на заняттях і тренуваннях, підготовку офіцерів і штабу на штабних тренуваннях, підготовку підрозділів на комплексних заняттях.

Кожне навчання повинно стати добрим уроком морально-психологічної загартованості, удосконалення в особового складу якостей, необхідних для успішних дій у сучасному бою. У ході тактико-спеціальних навчань не допускається підміна командирів, які навчаються, старшими начальниками.

2.2.5.1.5. Під час проведення навчань в ПР (полігоні) обов'язково відпрацьовуються питання психологічної та медичної підготовки, як невід'ємної частини практичної підготовки підрозділів, а також, спеціальні фізичніправи.

2.2.5.1.6. На тактико-спеціальні навчання підрозділи та дивізіон (тактична група) виводяться в повному складі зі штатними ОВТ і встановленими запасами матеріальних засобів.

2.2.5.1.7. У ході тактичної (тактико-спеціальної) підготовки послідовно здійснюється підготовка підрозділів, яка полягає в підготовці особового складу до бойових дій як самостійно, так і в складі підрозділів:

відділення, розрахунок, взвод – на тактико-стрійових, тактико-спеціальних заняттях;

батарея – на тактико-стрійових, тактико-спеціальних заняттях, тактико-спеціальних навчаннях;

дивізіон – на тактико-спеціальних навчаннях, у тому числі, з бойовими пусками ракет (практичною ракетною стрільбою).

2.2.5.1.8. Навчання, як правило, плануються в інтенсивному періоді підготовки:

у батареях – щотижнево;

у дивізіоні (тактичній групі) – не рідше одного разу на місяць.

2.2.5.1.9. У базовому та підтримуючому періодах тактико-спеціальні навчання та відпрацювання окремих елементів курсових задач плануються за рішенням командира дивізіону (підрозділу) для забезпечення підтримання рівня навченості особового складу та боєздатності дивізіону.

Залікове (контрольне) тактико-спеціальне навчання дивізіону, як правило, проводиться один раз на рік з виконанням практичної ракетної стрільби.

Для проведення теоретичних занять використовується навчальні класи на кожний основний підрозділ дивізіону і клас підготовки водіїв.

Для проведення практичних занять за спеціальностями, тренувань, навчань бойових постів використовується справна ОВТ у необхідній кількості в кожному підрозділі. Склад ОВТ для проведення навчального процесу визначається на період навчання наказом командира дивізіону та повинен забезпечувати проведення навчального процесу. Також, у разі наявності, повинно активно застосовуватися тренажери та навчально-бойові підрозділи для збереження матеріально-технічних засобів і ресурсу ОВТ.

Практичні заняття, як правило, проводяться у позиційному районі.

Для проведення тактико-стрійових занять, тактико-спеціальних навчань використовується визначений позиційний район або спеціально обладнана ділянка місцевості поблизу пункту постійної дислокації.

На заняттях і навчаннях відпрацьовується прийоми та способи дій особового складу підрозділів у бою, під час несення бойового чергування, здійснюється злагодження підрозділів при переводі в бойові готовності, перевантаженні ракет, організації бойового забезпечення (захист від зброї масового ураження, підготовка пункту постійної дислокації, охорона та оборона).

Сержанти (старшини) та офіцери отримують практику в управлінні підпорядкованими підрозділами. На заняттях кожний прийом і спосіб дій спочатку відпрацьовується за елементами, а потім у цілому в межах часу, який встановлено нормативами.

Недостатньо засвоєні елементи бойового прийому і прийом у цілому повинні повторюватися до тих пір, доки військовослужбовці не навчаться виконувати їх правильно та в установлений нормативом час, а підрозділи не доб'ються злагоджених дій.

На заняттях з відділенням, взводом (стартовим відділенням) і батареєю вивчаються необхідні положення статутів, настанов, керівництв, інструкцій та заходів безпеки. Особливу увагу потрібно звертати на точність, швидкість, чіткість, спритність виконання прийомів і дій, а на тренуваннях з батареєю та дивізіоном – на бойове злагодження підрозділів, їх взаємодію між собою.

2.2.5.1.10. Важливе місце в злагодженні підрозділів займає відпрацювання питань бойової готовності та вирішення завдань за бойовим призначенням. Заняття з цих питань проводяться в перший тиждень навчального року (надалі вони проводяться протягом навчання з періодичністю, визначеною в організаційно-методичних вказівках). Така форма злагодження підрозділів дозволяє підготувати їх до рішення завдань за бойовим призначенням з подальшим переходом до планової підготовки підрозділів.

У планах проведення навчань і практичних занять повинні вказуватися основні заходи безпеки, а керівник – здійснювати контроль їх виконання.

2.2.5.1.11. Навчання батарей повинні проводитись щотижнево, навчання дивізіону з виконанням підготовчих ракетних стрільб і радіотехнічні навчання – щомісячно, залікове тактичне (тактико-спеціальне) навчання дивізіону – один раз на рік з виконанням практичної ракетної стрільби.

2.2.5.1.12. Служба військ відпрацьовується повсякденно шляхом чіткого виконання розпорядку дня, вимог статутів, а також регулярним проведенням якісно підготовлених занять зі служби військ.

Весь особовий склад частини зобов'язаний твердо знати основні положення статутів та знати напам'ять свої функціональні обов'язки.

2.2.5.1.13. При навчанні підрозділів і частини захисту від зброї масового ураження головну увагу необхідно приділяти відпрацюванню практичних заходів. Слід навчати підрозділи швидкому відновленню боєздатності, тривалому веденню бойових дій в умовах зараження, вмінно захищатися від запалювальних засобів противника.

Необхідно відпрацьовувати ведення бойових дій у засобах захисту, в один з днів тижня відпрацьовувати нормативи на тривалість перебування в протигазах. Не менше 30% всіх тренувань і навчань повинно проводитись в індивідуальних засобах захисту. Для ведення радіаційної, хімічної і бактеріологічної розвідки і спостереження в підрозділах повинні бути позаштатні спостерігачі.

2.2.5.1.14. Відмінна стрйова виучка та охайний зовнішній вигляд військовослужбовців являються основними показниками стрйової підготовки

в підрозділі (частині).

2.2.5.1.15. У фізичній підготовці основну увагу необхідно звертати на розвиток сили і витривалості, хоробрості і спритності.

2.2.5.1.16. Паркові дні, як правило, проводяться кожну п'ятницю місяця, господарчі дні – у першу і третю суботу місяця, день довілля – у другу та четверту суботу місяця. У паркові дні необхідно забезпечувати роботу особового складу на закріплених техніці і машинах у повному складі, у ході дня довілля вдосконалювати знання та практичні навички особового складу обслуговування та експлуатації ОВТ.

2.2.5.1.17. Однією з умов високого рівня спеціальної підготовки є якісно поставлена робота з підвищення класності.

Перелік спеціальностей і посад, терміни проведення іспитів і порядок присвоєння класної кваліфікації визначаються чинними наказами і положеннями.

Основним методом підготовки кандидатів до звання класних спеціалістів є самостійні заняття з вивчення ОВТ, а також тренування і навчання, які проводяться під керівництвом командирів.

У дивізіоні повинно бути постійно не менш 65% спеціалістів 2-го, 1-го класу і майстрів з числа офіцерів, прапорщиків, старшин, сержантів і матросів, для яких передбачена класна кваліфікація.

2.2.5.1.18. З метою більш якісного вивчення влаштування ОВТ, виключення виводу із строю ОВТ під час навчань особового складу, збереження ресурсів технічних засобів і пального, у частинах створюється навчально-матеріальна база з обладнаними кабінетами та класами.

Матеріально-технічне забезпечення проводиться постачальними органами по заявках командира дивізіону згідно з встановленими нормами і лімітами. Процес підготовки організовується виходячи з ліміту пального, моторесурсу і боєприпасів, які постачаються організаціями логістичного забезпечення вищого рівня. Цей ліміт у свою чергу в дивізіоні розподіляється по курсовим задачам і навчанням.

2.2.5.1.19. Проведення контрольних занять (заліків) планується на заключних етапах періодів підготовки, як правило під час здачі курсових задач і проведення самооцінки. Перевірка рівня підготовки офіцерського та сержантського (старшинського) складу з вогневої, фізичної та спеціальної (технічної) підготовки (інших предметів за рішенням відповідних командирів) планується в складі штатних підрозділів, а з тактичної (тактико-спеціальної) підготовки – шляхом проведення тактичних летючок та під час проведення тактичних (тактико-спеціальних) навчань.

2.2.5.2. Підготовка та проведення тактичного (тактико-спеціального) навчання

2.2.5.2.1. Тактико-спеціальні навчання, як правило, проводяться на заключному етапі будь-якого розділу підготовки підрозділів і дивізіону в цілому до ведення бойових дій. Вони являються основним методом досягнення та підтримання високої бойової готовності до виконання поставлених завдань як самостійно, так і в складі тактичних груп, угруповань різнорідних сил (оперативно-тактичних угруповань) та у взаємодії з військовими частинами (підрозділами) ВМС та інших видів ЗС України. На них відпрацьовується злагодженість підрозділів і дивізіону (тактичної групи) в цілому під час переведення у вищі ступені бойової готовності, несенні бойового чергування, нанесенні ракетних ударів по морських (визначених) цілях, поповнення бойового комплексу ракет, організації та здійсненні заходів бойового забезпечення.

На тактико-спеціальних навчаннях повинна складатись складна, динамічна обстановка, яка характерна для сучасного бою та повинна вимагати прийняття грамотних і смілих рішень, рішучих дій з урахуванням дій сусідів і можливостей сил та засобів забезпечення. Особливу увагу слід приділяти морально-психологічній загартованості, удосконаленню в особового складу якостей, необхідних для успішних дій у сучасному бою.

На тактико-спеціальні навчання підрозділи і дивізіон залучаються в повному складі зі штатним ОВТ і встановленими запасами матеріальних засобів. У ході тактико-спеціальних навчань не допускається підміна командирів, які навчаються, старшими начальниками.

2.2.5.2.2. Тактико-спеціальні навчання підрозділу (дивізіону, тактичної групи) проводяться під керівництвом командира цього підрозділу (дивізіону, тактичної групи).

2.2.5.2.3. Залікове (контрольне) тактико-спеціальне навчання дивізіону (тактичної групи) проводиться під керівництвом старшого начальника.

Тактико-спеціальні навчання дивізіону слід проводити в кінці місяця, що дозволить підрозділам якісно підготуватись до нього, оскільки протягом місяця будуть проведені навчання батарей.

Тактико-спеціальні навчання дивізіону, як правило, проводяться під час прийому (здачі) курсових задач та участі дивізіону у двосторонніх тактичних навчаннях у складі визначених сил.

Тактико-спеціальні навчання тактичних груп, як правило, проводяться на завершальному етапі їх підготовки з метою визначення (оцінювання) готовності до виконання поставлених завдань.

На проведення тактико-спеціальних занять батареї, як правило, відводиться 1-2 години, дивізіону – 3-4 години.

На проведення тактико-спеціальних навчань батарей відводиться до 2 діб, дивізіону (тактичної групи) до 3 діб.

Тактико-спеціальні навчання, залежно від умов обстановки, поставлених завдань, виділеного ресурсу та часу, як правило проводяться з польовим виходом визначених підрозділів у визначений позиційний район.

Тактичне навчання дивізіону повинно починатися, як правило, з відпрацювання (перевірки) питань бойової готовності (переведення в різні ступені бойової готовності послідовно з нижчої у вищу або зразу у вищу). Дивізіон на тактичному навчанні повинен виконати не менше трьох вогневих завдань.

Тактико-спеціальні і тактичні навчання проводяться відповідно до вимог керівних документів з тактичної підготовки.

При проведенні навчань усі командири і штаб повинні вживати необхідних заходів щодо підтримання фактичної бойової готовності підрозділів і дивізіону, дотримання заходів безпеки особовим складом та збереження державної таємниці.

Заходи безпеки на навчаннях організовуються і проводяться відповідно до вимог інструкцій з експлуатації зброї, ОВТ та інших керівних документів, які визначають заходи безпеки під час проведення навчань.

3. ІНДИВІДУАЛЬНА ПІДГОТОВКА ОФІЦЕРІВ, СТАРШИН (СЕРЖАНТІВ) І МАТРОСІВ ШТАБІВ, ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН ТА ПІДРОЗДІЛІВ

3.1. Загальні положення

3.1.1. Індивідуальна підготовка є складовою частиною бойової підготовки і являє собою цілеспрямований та організований процес послідовних заходів навчання, виховання та набуття індивідуальних спроможностей, які спрямовані на формування потрібного рівня знань, умінь, навичок, фахової майстерності, фізичних та психологічних якостей, необхідних для виконання обов'язків за посадою (спеціальністю) як у мирний час, так і в особливий (воєнний) період.

Основними завданнями індивідуальної підготовки особового складу є:

набуття (підтримання) індивідуальних спроможностей щодо здійснення планування застосування та управління штатними і приданими підрозділами в основних видах бою;

отримання та поглиблення знань, вмінь і навичок у виконанні своїх функціональних обов'язків;

вивчення нових форм та способів застосування військ (сил) відповідно до досвіду застосування військових частин (підрозділів) ЗС України, збройних сил передових країн світу;

удосконалення методичної майстерності офіцерів у підготовці підлеглого особового складу та оволодіння передовим досвідом навчання підрозділів і якості інформаційно-аналітичної роботи;

надання можливості військовослужбовцю набувати спроможностей у виконанні функціональних обов'язків за вищою посадою;

підтримання та покращення лідерських, психологічних і фізичних якостей.

Загальний порядок організації індивідуальної підготовки військовослужбовців включає:

- відпрацювання вимог до рівня індивідуальної підготовки військовослужбовців відповідно до займаної посади (стандартів функціональних обов'язків);
- перевірку існуючого (наявного) рівня індивідуальної підготовки військовослужбовців;
- визначення переліку індивідуальних спроможностей військовослужбовця для набуття протягом навчального року;
- визначення переліку індивідуальних завдань військовослужбовцю на місяць;
- відпрацювання відомостей індивідуальної підготовки.

3.1.2. Перевірку рівня індивідуальної підготовки військовослужбовців здійснює керівник структурного підрозділу.

Порядок і метод перевірки знань, перелік питань визначає і затверджує командир (начальник), який проводить перевірку, відповідно до планів індивідуальної підготовки та стандартів функціональних обов'язків військовослужбовців.

Для організації її проведення відпрацьовується відповідне розпорядження (наказ) в якому визначається:

- мета проведення перевірки;
- період проведення перевірки;
- предмети навчання, які виносяться на перевірку;
- форма проведення перевірки (контрольні заняття);

Загальна кількість запитань та завдань повинна забезпечувати об'єктивну та всебічну оцінку рівня знань та практичних вмінь військовослужбовців.

Військовослужбовець оцінюється за чотирибальною системою ("відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно").

3.1.3. Підготовка офіцерів здійснюється в системі індивідуальної підготовки за предметами навчання.

3.1.4. Предметами індивідуальної підготовки офіцерів є: тактична (тактико-спеціальна) підготовка; спеціальна підготовка; технічна підготовка; загальновійськова підготовка (підготовка З ХБРЯ захисту, інженерна підготовка, військова топографія, стройова, фізична, статuti ЗС України), національно-патріотична підготовка, мовна підготовка.

Залежно від місця і ролі предмет вони поділяються на основні та неосновні. Основними предметами навчання індивідуальної підготовки офіцерів тактичної ланки є предмети, зміст яких відображає (являється основним навантаженням, наповненням) сутності практичної роботи зазначеної категорії військовослужбовців в ході підготовки, ведення бою (бойових дій) або виконання основних функціональних обов'язків.

3.1.5. Основні форми навчання в системі індивідуальної підготовки: збір (командирський, навчально-методичний, методичний, фаховий); навчальні заняття (лекція, практичне, інструкторсько-методичне (інструктивне) та показове заняття), групова вправа, індивідуальна тактична літучка, радіотренування; самостійна робота; контрольні заняття.

3.1.6. Підготовка сержантського (старшинського) складу здійснюється у системі індивідуальної підготовки за предметами навчання.

3.1.7. Підготовка сержантського (старшинського) складу поділяється на три категорії:

підготовку сержантського (старшинського) складу який не має підлеглого особового складу;

підготовку сержантського (старшинського) складу який має підлеглий особовий склад;

підготовку сержантського (старшинського) складу який обіймає штабні посади.

Предметами індивідуальної підготовки сержантського (старшинського) складу є: тактична (тактико-спеціальна) підготовка; спеціальна підготовка; технічна підготовка; стрійова підготовка; вогнева підготовка; фізична підготовка; національно-патріотична підготовка.

3.1.8. Основні форми навчання в системі індивідуальної підготовки: збір (командирський, навчально-методичний, методичний, фаховий); навчальні заняття (лекція, практичне, інструкторсько-методичне (інструктивне) та показове); самостійна робота; контрольні заняття.

3.2. Курсова підготовка

3.2.1. Курсова підготовка проводиться з метою підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації військовослужбовців за фахом у вищих військових навчальних закладах, навчальних центрах та військових частинах.

3.2.2. Курсова підготовка організується старшим начальником. Курсову підготовку, як правило, проходять військовослужбовці ракетних частин, які зараховані до резерву кандидатів для просування по службі згідно з планом переміщення військовослужбовців на посади, розрахунком чисельності слухачів для навчання на курсах підвищення кваліфікації, у форматі:

очної підготовки (з відривом військовослужбовця від виконання службових обов'язків);

дистанційного навчання (без відриву військовослужбовця від виконання службових обов'язків).

3.2.3. Порядок проведення курсової підготовки, її тривалість, строки та місце проведення визначаються директивними щорічними документами старшого начальника.

3.3. Збори

3.3.1. Фахові збори проводяться з метою:
удосконалення практичних умінь і навичок в управлінні під час підготовки та ведення бойових дій;
засвоєння нових зразків озброєння і військової техніки;
розширення знань з питань тактичної підготовки;
поглиблення знань про ймовірного противника;
досягнення єдності поглядів щодо виконання завдань бойової підготовки.
На зборах більша частина часу має відводитися на проведення групових вправ, тактичних летючок та інших практичних занять. Кількість часу на лекції та показові заняття слід обмежувати.

3.3.2. Збори з контрольними групами, які плануються призначатися на тактичні навчання, проводяться за тиждень до початку заходу, але не рідше ніж 2 рази на рік. Збори проводяться, як правило, до п'яти днів із відведенням не менше 70 % навчального часу для практичних занять.

3.4. Заняття з предметів навчання

3.4.1. Основними формами підготовки особового складу, підрозділів і дивізіону являються:
теоретичні і практичні заняття;
тренування за спеціальністю;
радіотренування;
навчання бойових постів;
показові і інструкторсько-методичні заняття;
тактико-стройові заняття;
тактико-спеціальні заняття;

3.4.2. Заняття із спеціальної підготовки організовуються в батареї, взводи (обслузи), відділенні і проводяться командирами відділень (обслуг), взводів, батарей і старшими начальниками з використанням навчальної матеріально-технічної бази, навчально-тренувальних засобів, а також можуть проводитися в польових умовах на техніці.

Заняття із спеціальної підготовки, як правило, проводяться на штатному озброєнні та техніці, приладах, засобах зв'язку в парках та на бойових постах безпосередньо, з широким використанням навчально-тренувальних засобів.

Основою високої виучки особового складу із спеціальної підготовки є польові заняття на бойовій техніці, озброєнні, приладах та засобах зв'язку.

Заняття проводяться в класах, на бойових постах або в парку.

Заняття в класах проводяться з метою вивчення заходів безпеки, парадників, інструкцій, які визначають порядок, послідовність і зміст тих чи

інших робіт (операцій) з широким використанням схем, макетів, навчальних виробів та інших навчальних, тренувальних засобів, що знаходяться в класах.

Особовий склад навчається виконанню бойової роботи, що пов'язана із забезпеченням підготовки та пуску ракет. У ході занять поглиблюються також знання будови і правил експлуатації ОВТ.

3.4.3. На тренуваннях проводиться відпрацювання індивідуальних і групових нормативів з метою набуття особовим складом практичних навичок у виконанні функціональних обов'язків під час роботи на бойовій техніці. Недостатньо засвоєні елементи повинні повторюватися до тих пір, поки ті, хто навчаються, не навчаться виконувати їх правильно та у встановлений нормативом час.

3.4.4. На навчаннях бойових постів проводиться відпрацювання нормативів посту з метою відпрацювання злагодження роботи бойового посту при виконанні бойової задачі в різних умовах обстановки, відпрацьовуються питання взаємозамінності, удосконалюються навички у виконанні нормативів під час роботи бойового поста повного і скороченого складу вдень та вночі, в засобах індивідуального захисту та без них.

3.4.5. Подальше вдосконалення спеціальної підготовки проводиться на тактико-спеціальних навчаннях батареї.

На заняттях особовий склад підрозділів навчається виконанню бойової роботи, що пов'язана із забезпеченням підготовки та пуску ракет. У ході занять поглиблюються також знання будови та правил експлуатації ОВТ, відпрацьовуються питання взаємозамінності, вдосконалюються навички у виконанні нормативів під час роботи в обслугах повного і скороченого складу вдень та вночі, у засобах індивідуального захисту та без них.

3.4.6. Головною задачею спеціальної підготовки повинно бути набуття особовим складом твердих практичних навиків, які забезпечуватимуть утримання закріпленої за ним ОВТ у постійній бойовій готовності і технічно грамотну її експлуатацію, правильне обслуговування завідування в бою в умовах навмисних перешкод, швидке відшукування та усунення несправностей та відмов.

Кількість занять, тренувань і навчань розрахунків планується тижневим розкладом дня.

Тематика спеціальної підготовки підрозділів планується, виходячи з підготовленості особового складу, на навчальний період згідно з Програмою і методикою спеціальної підготовки ракетного комплексу та затверджується командиром дивізіону.

3.4.7. Основою бойової підготовки берегового ракетного дивізіону є тактична підготовка, яка складається з підготовки офіцерів, підготовки штабу, підготовки підрозділів і дивізіону в цілому.

Підготовка офіцерів здійснюється згідно з вимогами настанов з тактичної підготовки, з бойової діяльності берегових ракетно-артилерійських військ та чинних керівних документів.

3.4.8. Тактична підготовка управління і штабу дивізіону складається із підготовки штабу як органу управління і сумісного відпрацювання управлінням і штабом управління підрозділами з метою підготовки управління і штабу, удосконалення навичок командира частини, офіцерів штабу і управління частини в управлінні підрозділами в ході бойових дій і підтримання безперервного і скритного управління силами, відпрацювання взаємодії з іншими силами і всебічного бойового забезпечення.

Метою тактичної підготовки командування і штабу є удосконалення навичок командира дивізіону, офіцерів штабу й управління дивізіону в управлінні підрозділами в ході бойових дій і підтримання безперервного і скритного управління силами, відпрацювання взаємодії з іншими силами і всебічного бойового забезпечення.

Злагодження штабу як органу управління здійснюється на штабних тренуваннях, тренуваннях командного пункту, у ході проведення тактичних (тактико-спеціальних) навчань.

3.4.9. Штабні тренування і тренування командного пункту проводяться начальником штабу з повним складом управління (штабу) дивізіону. По найбільш важливих питаннях штабні тренування можуть проводитись під керівництвом командира дивізіону.

На штабних тренуваннях відпрацьовується:

збір, обробка і аналіз інформації про обстановку, проведення тактичних розрахунків і відпрацювання пропозицій з використання сил і зброї, необхідних командирів для прийняття рішення на виконання поставлених завдань;

відпрацювання на основі рішення командира бойових документів, доведення їх до виконавців і контроль за їх виконанням;

організація взаємодії сил при веденні бойових дій;

управління підрозділами при веденні бойових дій самостійно і у взаємодії з іншими силами ВМС і частинами ЗС України.

Конкретний зміст штабних тренувань визначається в залежності від задач бойової підготовки, тематики тактичних (тактико-спеціальних) навчань і рівня підготовленості штабу. Тематика штабних тренувань відображається в плані бойової підготовки частини на навчальний період.

3.4.10. На радіотехнічних тренуваннях (радіотренуваннях) відпрацьовуються уміли та впевнені дії під час бойового управління підрозділами дивізіону (тактичної групи), виконання бойових задач і способів бойового використання радіотехнічних засобів і ракетної зброї в умовах радіопротидії противника. На них відпрацьовуються підготовка підрозділів дивізіону до бою, бойове використання засобів розвідки і цілевказівки, проведення необхідних розрахунків з підготовки вихідних даних для стрільби, чіткість і узгодженість роботи командира, штабу і підрозділів під час

проведення передстартової підготовки, проведенні бойових пусків та наведенні ракет на ціль.

3.4.11. На тактико-стройових заняттях відпрацьовується прийоми та способи дій військовослужбовців і підрозділів у різних видах бою, здійснюється злагодження підрозділів під час приведення в бойові готовності, згортання, розгортання, завантаження, розвантаження ОВТ, здійснення маршу, бойового забезпечення (захист від зброї масового ураження, підготовка позиційного району, охорона та оборона тощо), підготовка їх до проведення тактико-спеціальних навчань або інших заходів. Сержанти та офіцери отримують практику в управлінні підпорядкованими підрозділами. На заняттях кожний прийом і спосіб дій спочатку відпрацьовується за елементами, а потім у цілому в межах часу, що встановлений нормативами.

Недостатньо засвоєні елементи прийому та прийом в цілому повинні повторюватися до тих пір, доки військовослужбовці не навчаться виконувати їх правильно та у встановлений нормативом час, а підрозділи не набудуть злагоджених дій.

Тактико-стройові заняття можуть проводитися, як на обладнаній, так і на необладнаній місцевості (ділянці тактичного навчального поля), як правило, піший по-похідному (по-машинному), або на матеріальній частині, з метою відпрацювання різних елементів маршової підготовки (підготовка підрозділу до здійснення маршу, дії на марші, розгортання на позиціях). Вони призначені допомагати командирам підрозділів навчатися творчо, а не шаблонно застосовувати різні прийоми і способи дій залежно від обстановки, що склалася.

3.4.12. Тактико-спеціальні заняття – основна форма злагодження відділення (розрахунку), взводу, батареї, дивізіону. У ході тактико-спеціальних занять командири не тільки отримують практику в управлінні підпорядкованими підрозділами, але й удосконалюють свої навички в організації ведення бойових дій (виконання поставлених завдань). Тому до змісту тактико-спеціальних занять включаються такі питання, як прийняття рішення, проведення рекогносцировки, постановка завдань підлеглим, організація взаємодії та бойового забезпечення, а також питання психологічної підготовки.

Основним методом навчання на тактико-спеціальних заняттях є практична робота військовослужбовців щодо виконання своїх функціональних обов'язків в умовах, наближених до бойових.

Місцем їх проведення може бути визначена ділянка місцевості, яка забезпечує відпрацювання визначених навчальних питань, полігон бойової підготовки або позиційний район. Під час проведення тактико-спеціальних занять вночі необхідно враховувати питання переходу від денних дій до нічних.

3.4.13. На заняттях з відділенням (розрахунком, взводом) та батареєю особлива увага приділяється на точність, швидкість, чіткість, спритність виконання прийомів і дій, а на тренуваннях з батареєю та дивізіоном – на бойове злагодження відділень (розрахунків, взводів), батарей та їх взаємодію між собою.

3.5. Самостійна робота

3.5.1. Самостійна робота здійснюється особисто військовослужбовцем для вивчення (відпрацювання) питань, які йому необхідно знати (вміти виконувати) відповідно до займаної посади (до вищої посади), у службовий час (у години, які передбачені розпорядком дня) або позаслужбовий час. Порядок її проведення не регламентується.

Самостійна робота є основною формою індивідуальної підготовки офіцерів і планується не менше 4 годин на тиждень у службовий час у місячному плані, затвердженому безпосереднім командиром (начальником).

Самостійна робота включає:

самостійне вивчення теоретичних положень;
виконання індивідуальних завдань;
тренування у вдосконалення практичних навиків.

3.6. Контрольні заходи

3.6.1. Контроль індивідуальної підготовки здійснюється прямими начальниками та службовими особами, які прибули у військову частину (підрозділ) для оцінювання та перевірки.

3.6.2. Якість підготовки особового складу перевіряється на контрольних заняттях з питань виконання навчальних бойових завдань, вправ і нормативів відповідно до вимог наказів і директив МО України, директив ГШ ЗС України, наказів та організаційно-методичних вказівок вищих органів військового управління щодо підготовки військ на поточний рік, стандартів, програм, настанов, статутів, інструкцій та збірників нормативів.

3.6.3. Контрольні заняття проводяться командирами, начальниками родів військ і служб після закінчення індивідуальної підготовки наприкінці навчального року.

4. РОЗБІР ТА ОЦІНЮВАННЯ ЗАХОДІВ ПІДГОТОВКИ БЕРЕГОВИХ РАКЕТНИХ ЧАСТИН (ПІДРОЗДІЛІВ)

4.1. Розбір заходів підготовки дивізіону та підрозділів

4.1.1. Розбір тактичного (тактико-спеціального) навчання (контрольного заняття з управління ракетними ударами)

4.1.1.1. Розбір є важливою заключною частиною навчання і має велике навчально-виховне значення. Вірно проведений розбір дає можливість тим, хто навчається, глибоко усвідомити характер розіграшу бойових дій у ході навчання, з'ясувати суть допущених помилок у ході організації та виконання бойових завдань і критично оцінити свої дії. Розбір може бути загальним і частковим.

Загальний розбір проводиться особисто керівником навчання, він же визначає категорію офіцерів, які залучаються на розбір.

Після цього відповідні командири проводять частковий розбір дій своїх підрозділів.

В основу розбору повинні вкладатися висновки керівника навчання, його заступників, штабу керівництва, посередників та начальників контрольних груп про дії підпорядкованих командирів, штабів військових частин та підрозділів.

4.1.1.2. Під час проведення розбору вказуються тема, навчальна мета навчання та коротко викладається оперативно-тактичний (тактичний) замисел навчання. Послідовно, за етапами навчання проводиться аналіз роботи командирів та штабів щодо керівництва військовими частинами та підрозділами, управління ракетними ударами та організації заходів забезпечення бойових дій. Аналізуються дії дивізіону, батареї під час приведення в бойову готовність, переміщення (маршу) та розгортання в бойовий порядок в ході навчання, під час виконання завдань щодо підготовки та нанесення ракетних ударів, прийому, підготовки, доставки виробів.

У ході розбору наводяться найбільш повчальні приклади дій підрозділів, стартових відділень, окремих військовослужбовців, а також проводиться детальний аналіз причин невиконання завдань, можуть визначатись теоретичні положення з найбільш важливих та нових питань ведення бойових дій та вимог наказів, які регламентують бойову підготовку військ, наводяться повчальні приклади з досвіду раніше проведених навчань.

На завершення розбору, керівник робить загальні висновки, в яких визначає ступінь досягнення навчальної мети навчання, рівень підготовки особового складу, ступінь бойового злагодження та здатність дивізіону та підрозділів до виконання бойових завдань, а також дає оцінку роботи командира та штабу, тактичних дій підрозділів, організації бойового, матеріально-технічного, морально-психологічного забезпечення, стану озброєння та військової техніки.

Визначає загальну оцінку за тактичне (тактико-спеціальне) навчання та ставить завдання щодо усунення виявлених недоліків.

Частковий розбір проводиться: заступниками керівника навчання – з підпорядкованими підрозділами, службами; командирами підрозділів – з особовим складом підрозділів.

На часткових розборах більш детально аналізуються дії особового складу та вказуються конкретні заходи та строки для усунення виявлених недоліків.

4.1.2. Розбір штабного тренування (тренування з управління ракетними ударами)

4.1.2.1. Розбір штабного тренування (тренування з управління ракетними ударами) є його важливою заключною частиною. Основна увага під час проведення розбору приділяється аналізу практичної роботи командира та штабу під час підготовки та управління підрозділами в ході виконання завдань.

В основу розбору покладаються висновки керівника тренування і затверджені ним висновки його заступників і помічників про дії на тренуванні командира та штабу.

Під час проведення розбору керівник тренування визначає ступінь досягнення мети та навчальних цілей тренування, відмічає позитивні і негативні сторони, оцінює роботу кожного з тих, хто навчався, ставить завдання на усунення виявлених недоліків.

Крім того, під час проведення розбору доводяться найбільш повчальні приклади роботи штабу, приклади прийняття нешаблонних рішень, демонструються нові способи розроблення бойових документів, шляхи скорочення часу на їх відпрацювання, доведення бойових завдань до підрозділів.

4.1.2.2. Після закінчення тренування надається звіт до вищого штабу, в якому вказується:

тема тренування, ступінь досягнення навчальних цілей та готовності до виконання завдань (спроможності);

бойовий досвід з планування та управління підрозділами, що був використаний у ході тренування, та результати його застосування;

висновки і пропозиції щодо подальшої підготовки штабу та підрозділів, удосконалення процесу планування.

4.1.2.3. З метою негайного виправлення грубих помилок (неналежного виконання функціональних обов'язків, проведення неправильних розрахунків, помилки в розробленні бойових документів тощо) та недопущення їх надалі в подальшій роботі штабу (структурного підрозділу) керівник тренування може призупиняти проведення тренування та проводити частковий розбір, на якому доводити до категорії, осіб яких це стосується, що сталося, заслуховувати відповіді посадових осіб про причини подій, коротко проводити їх розбір та надавати рекомендації (способи) щодо покращення якості роботи, а якщо необхідно, надавати час для усунення недоліків.

Така методика дає можливість виправити помилки в роботі управління в стислі строки та у ході тренування, що триває.

4.2. Порядок оцінювання набутих спроможностей

Оцінювання – це цілеспрямований та організований процес перевірки берегових ракетних частин (підрозділів), що здійснюється для отримання об'єктивної інформації щодо стану досягнення ними визначеного переліку спроможностей відповідно до визначених стандартів та критеріїв за результатами підсумкового заходу підготовки або завершальних заходів підготовки.

Основним засобом планування та проведення оцінювання є командно-штабне, тактичне (тактико-спеціальне) навчання.

Замисел навчання має забезпечувати можливість оцінити всі визначені для об'єкту оцінювання питання, а також продемонструвати всі визначені спроможності, що підлягають оцінюванню.

Оцінювання є складовою навчання.

Оцінювання організовується та проводиться відповідно до Плану підготовки військової частини, Інструкції з оцінювання (сертифікації) військових частин (підрозділів) Військово-Морських Сил Збройних Сил України та інших нормативних документів, які регламентують порядок їх проведення.

Оцінювання проводиться виключно за оціночними листами стандартів підготовки, які відповідають рівню об'єкта оцінювання та етапу його підготовки (злагодження).

4.2.1. Показники рівня набутих спроможностей

Оцінка рівня набутих спроможностей визначається за наступними показниками:

“Персонал” – рівень укомплектованості особовим складом, його якісна характеристика, а також морально-психологічний стан;

“Озброєння” – рівень забезпечення справними штатними основними зразками озброєння та військової техніки;

“Запаси” – рівень забезпеченості справними (придатними до використання) матеріально-технічними засобами;

“Навченість” (злагодженість) – визначення рівня злагодженості органів військового управління, військових частин (підрозділів), які оцінюються за стандартами колективної підготовки;

“Готовність військових частин (підрозділів) охорони і обслуговування” – рівень здатності до виконання завдань за призначенням підпорядкованих військових частин (підрозділів) охорони та обслуговування.

4.2.2. Оцінка за показником “Персонал”

Оцінка за показником “Персонал” здійснюється відповідно до вимог керівних документів з питань бойової та мобілізаційної готовності та організації перевірок (інспекційних заходів) у ЗС України.

Оцінка за показником “Персонал” визначається як співвідношення чисельності особового складу, який призначений на посади, без урахування осіб, термін прибуття яких у військову частину (підрозділ) перевищує п'ять діб до штатної чисельності особового складу.

Під час визначення загальної оцінки за показником “Персонал” враховуються: укомплектованість особовим складом, наявність укомплектованих стартових відділень (розрахунків), морально-психологічний стан особового складу, а в управліннях та підрозділах військових частин – рівень укомплектованості посад, що визначають боєздатність за прямим посадовим призначенням.

Наявність укомплектованих стартових відділень (розрахунків) визначається як співвідношення наявної кількості укомплектованих стартових відділень (розрахунків) основного виду озброєння, військової техніки підрозділу.

Оцінка за показником “Персонал” здійснюється за критеріями “ГОТОВИЙ”, “ОБМЕЖЕНО ГОТОВИЙ”, “НЕГОТОВИЙ”.

Перелік посад (посадових кваліфікацій) сержантів, старшин, солдатів і матросів, які визначають боєздатність військових частин, підрозділів, затверджується наказом Генерального штабу ЗС України.

Морально-психологічний стан особового складу оцінюється в порядку, затвердженому наказом Генерального штабу ЗС України.

4.2.3. Оцінка за показником “Озброєння”

Оцінка за показником “Озброєння” визначається як середньоарифметичне значення відсотків забезпеченості підрозділу справними штатними основними видами озброєння і військової техніки.

Рівень забезпеченості окремого (основного) виду зразків ОВТ визначається як співвідношення чисельності технічно справних штатних зразків до штатно-табельної потреби.

Для кожного підрозділу визначається основна група (вид) зразка ОВТ.

Оцінка за показником “Озброєння” здійснюється за критеріями “ГОТОВИЙ”, “ОБМЕЖЕНО ГОТОВИЙ”, “НЕГОТОВИЙ”.

Стан технічної готовності (справності) озброєння визначається відповідними інструкціями (стандартами), які затверджуються наказами МО України, ГШ ЗС України.

4.2.4. Оцінка за показником “Запаси”

Оцінка за показником “Запаси” визначається як середньоарифметичне значення відсотків забезпеченості справними (придатними до використання) матеріально-технічними засобами (далі – МТЗ) за такими класами постачання:

клас I – продовольство (харчові продукти) що споживається особовим складом, для якого встановлено єдині норми;

клас II – матеріально-технічні засоби, що видаються за встановленими нормами забезпечення, штатами та табелями до них (озброєння та зброя, військова (спеціальна) техніка та технічні засоби, обмундирування та спорядження, запасні частини, інструменти та приладдя тощо);

клас III – усі види нафтопродуктів та пально-мастильних матеріалів, паливо;

клас IV – предмети постачання, норму забезпечення якими не визначено встановленими штатами та табелями (фортифікаційні та будівельні матеріали);

клас V – усі види ракет, боеприпасів та інших вибухових речовин.

Окрім того, в ході оцінювання показника “Запаси” перевіряються питання забезпечення живучості та вибухопожежобезпеки.

Оцінка за показником “Запаси” здійснюється за критеріями “ГОТОВИЙ”, “ОБМЕЖЕНО ГОТОВИЙ”, “НЕГОТОВИЙ”.

Рівень забезпеченості окремого виду МТЗ визначається у відсотковому значенні як середньоарифметичне значення відсотків забезпеченості при придатними до використання МТЗ за кожну номенклатуру. Рівень забезпеченості речовим майном визначається в комплектах, продовольства – у добовидачах.

Рівень забезпеченості підрозділу МТЗ за кожну номенклатуру визначається як співвідношення чисельності справних (придатних до використання) МТЗ, які є в наявності, до штатно-табельної потреби (норми забезпечення).

Забезпеченість військово-технічним майном та його стан визначається відповідно до вимог нормативних документів МО України, Головнокомандувача ЗС України та ГШ ЗС України.

4.2.5. Оцінка за показником “Навченість”

Оцінювання за показником навченості проводиться під час перевірки злагодженості у ході проведення командно-штабних (тактико-спеціальних, спеціальних) навчань за стандартами (завданнями) підготовки.

Оцінка за показником “Навченість” здійснюється за критеріями “СПРОМОЖНИЙ”, “ЧАСТКОВО СПРОМОЖНИЙ”, “НЕСПРОМОЖНИЙ”.

4.2.5.1. Оцінювання рівня навченості (злагодженості) органу управління здійснюється за стандартами колективної підготовки під час перевірки злагодженості у ході проведення командно-штабного навчання (тренування) за визначеними критеріями:

СПРОМОЖНИЙ – якщо всі стандарти підготовки (завдання), які визначалися для підготовки об'єкта перевірки, оцінено позитивно, при цьому із них менше 50 % оцінені не нижче ніж “СПРОМОЖНИЙ”;

ЧАСТКОВО СПРОМОЖНИЙ – якщо всі стандарти підготовки (завдання), які визначалися для підготовки об'єкта перевірки, оцінено позитивно, при цьому із них більше 50 % оцінені як “ЧАСТКОВО СПРОМОЖНИЙ”;

НЕСПРОМОЖНИЙ – якщо не виконано вимог на оцінку “ЧАСТКОВО СПРОМОЖНИЙ”.

4.2.5.1.1. Оцінка рівня виконання стандарту колективної підготовки:

СПРОМОЖНИЙ – якщо виконано не менше 80 % елементів стандарту колективної підготовки, включаючи 100 % критично важливих елементів. Виявлені недоліки у підрозділі потребують мінімального часу та зусиль допідготовки для досягнення відповідного рівня підготовки;

ЧАСТКОВО СПРОМОЖНИЙ – якщо виконано не менше 70 % елементів стандарту колективної підготовки, включаючи 100 % критично важливих елементів. Виявлені недоліки в підрозділі потребують значної допідготовки для досягнення відповідного рівня підготовки;

НЕСПРОМОЖНИЙ – якщо не виконано вимог на оцінку “ЧАСТКОВО СПРОМОЖНИЙ”.

4.2.5.1.2. Оцінка за виконання елементу стандарту колективної підготовки визначається:

ВИКОНАВ – якщо визначений елемент виконано в повному обсязі у встановлені строки, а порядок виконання відповідав визначеним нормам та вимогам нормативних документів, критичних (суттєвих) розбіжностей виявлено не було;

НЕ ВИКОНАВ – якщо не виконано вимог на оцінку “ВИКОНАВ”.

У разі коли елемент включає піделементи, загальна оцінка визначається:

ВИКОНАВ – якщо не менше 70 % піделементів оцінено як “ВИКОНАВ”;

НЕ ВИКОНАВ – якщо не виконано вимог на оцінку “ВИКОНАВ”.

Якщо елемент оціночного листа стандарту підготовки передбачає виконання нормативу (вправи, прийому), відповідно оцінка за норматив виставляється, як “ВИКОНАВ”, у разі виконання нормативу на оцінку не нижче “задовільно”.

4.2.5.2. Оцінювання навченості військової частини (підрозділу)

Оцінювання рівня навченості військової частини (підрозділу) здійснюється під час перевірки злагоженості в ході проведення тактичних (тактико-спеціальних) навчань:

з бойовими пусками ракет – включає оцінювання за наступними показниками:

оцінка за практичну роботу органу управління (штабу);

оцінка за тактичні дії підрозділів;

оцінка за результати вогневого показника ракетної стрільби.

з умовними пусками ракет – включає оцінювання за наступними показниками:

оцінка за практичну роботу органу управління (штабу);

оцінка за тактичні дії підрозділів.

Загальна оцінка рівня навченості військової частини (підрозділу) визначається за сукупністю результатів оцінювання рівня навченості її структурних (тимчасово створених) підрозділів, які поділяються на основні підрозділи та підрозділи забезпечення.

Загальна оцінка показника “Навченість” військовій частині (підрозділу) визначається:

СПРОМОЖНИЙ – оцінка за практичну роботу органу управління (штабу) та оцінка за тактичні дії підрозділів “СПРОМОЖНИЙ”, а оцінка за результати вогневого показника ракетної стрільби не нижче “добре”;

ЧАСТКОВО СПРОМОЖНИЙ – оцінка за практичну роботу органу управління (штабу) та оцінка за тактичні дії підрозділів “СПРОМОЖНИЙ”, а оцінка за результати вогневого показника ракетної стрільби не нижче “задовільно”;

НЕСПРОМОЖНИЙ – якщо не виконано вимог на оцінку “ЧАСТКОВО СПРОМОЖНИЙ”.

Якщо тактичні (тактико-спеціальні) навчання проводилися з умовними пусками ракет, то враховуються лише оцінки за практичну роботу органу управління (штабу) та оцінка за тактичні дії підрозділів.

4.2.5.2.1. Для визначення оцінки за практичну роботу штабу (управління), тактичні дії підрозділу застосовуються такі критерії:

СПРОМОЖНИЙ – якщо всі стандарти підготовки (завдання), які визначалися для підготовки об'єкта перевірки, оцінено позитивно, при цьому із них менше 50 % оцінені не нижче ніж “СПРОМОЖНИЙ”;

ЧАСТКОВО СПРОМОЖНИЙ – якщо всі стандарти підготовки (завдання), які визначалися для підготовки об'єкта перевірки, оцінено позитивно, при цьому із них більше 50 % оцінені на “ЧАСТКОВО СПРОМОЖНИЙ”;

НЕСПРОМОЖНИЙ – якщо не виконано вимог на оцінку “ЧАСТКОВО СПРОМОЖНИЙ”.

4.2.5.2.1.1. Оцінка за виконання елементу стандарту колективної підготовки визначається:

ВИКОНАВ – якщо визначений елемент виконано в повному обсязі у встановлені строки, а порядок виконання відповідав визначеним нормам та вимогам нормативних документів, критичних (суттєвих) розбіжностей виявлено не було;

НЕ ВИКОНАВ – якщо не виконано вимог на оцінку “ВИКОНАВ”.

У разі коли елемент включає піделементи, загальна оцінка визначається:

ВИКОНАВ – якщо не менше 70 % піделементів оцінено як “ВИКОНАВ”;

НЕ ВИКОНАВ – якщо не виконано вимог на оцінку “ВИКОНАВ”.

Якщо елемент оціночного листа стандарту підготовки передбачає виконання норматива (вправи, прийому), відповідно оцінка за норматив виставляється, як “виконано”, у разі виконання нормативу на оцінку не нижче “задовільно”.

4.2.6. Оцінювання вогневого показника ракетної стрільби

4.2.6.1. Вогневий показник ракетної стрільби з фактичним застосуванням ракетної зброї оцінює успішність виконання ракетної стрільби за результатами бойових пусків ракет і характеризує кінцевий результат стрільби – ступінь ураження цілі (мішені).

Ракетні стрільби, які проведено з умовними пусками, за вогневим показником не оцінюються.

4.2.6.2. Вогневий показник стрільби протикорабельними ракетами по морських цілях оцінюється за кількістю ракет, які влучили в мішень залежно від кількості ракет, призначених на стрільбу:

з 1 призначеної ракети: не влучила в мішень (ціль) – “незадовільно”, влучила в мішень (ціль) – “відмінно”;

з 2 призначених ракет: 2 не влучили в мішень (ціль) – “незадовільно”, 1 влучила в мішень (ціль) – “добре”, 2 влучили в мішень (ціль) – “відмінно”;

з 3 призначених ракет: 3 не влучили в мішень (ціль) – “незадовільно”, 1 влучила в мішень (ціль) – “задовільно”, 2 влучили в мішень (ціль) – “добре”, 3 влучили в мішень (ціль) – “відмінно”;

з 4 призначених ракет: 4 не влучили в мішень (ціль) – “незадовільно”, 1 влучила в мішень (ціль) – “незадовільно”, 2 влучили в мішень (ціль) –

“задовільно”, 3 влучили в мішень (ціль) – “добре”, 4 влучили в мішень (ціль) – “відмінно”;

з 5 призначених ракет: 5 не влучили в мішень (ціль) – “незадовільно”, 1 влучила в мішень (ціль) – “незадовільно”, 2 влучили в мішень (ціль) – “задовільно”, 3 влучили в мішень (ціль) – “задовільно”, 4 влучили в мішень (ціль) – “добре”, 5 влучили в мішень (ціль) – “відмінно”;

з 6 призначених ракет: 6 не влучили в мішень (ціль) – “незадовільно”, 1 влучила в мішень (ціль) – “незадовільно”, 2 влучили в мішень (ціль) – “незадовільно”, 3 влучили в мішень (ціль) – “задовільно”, 4 влучили в мішень (ціль) – “добре”, 5 влучили в мішень (ціль) – “добре”; 6 влучили в мішень (ціль) – “відмінно”;

з 7 призначених ракет: 7 не влучили в мішень (ціль) – “незадовільно”, 1 влучила в мішень (ціль) – “незадовільно”, 2 влучили в мішень (ціль) – “незадовільно”, 3 влучили в мішень (ціль) – “незадовільно”, 4 влучили в мішень (ціль) – “задовільно”, 5 влучили в мішень (ціль) – “добре”; 6 влучили в мішень (ціль) – “добре”, 7 влучили в мішень (ціль) – “відмінно”;

з 8 призначених ракет: 8 не влучили в мішень (ціль) – “незадовільно”, 1 влучила в мішень (ціль) – “незадовільно”, 2 влучили в мішень (ціль) – “незадовільно”, 3 влучили в мішень (ціль) – “незадовільно”, 4 влучили в мішень (ціль) – “задовільно”, 5 влучили в мішень (ціль) – “добре”; 6 влучили в мішень (ціль) – “добре”, 7 влучили в мішень (ціль) – “відмінно”, 8 влучили в мішень (ціль) – “відмінно”.

4.2.6.3. Під терміном влучення розуміється пряме влучення в мішень або приводнення (прольоту) ракети в межах, які забезпечують ураження цілі фактичним спрацюванням бойової частини ракети.

За влучення приймається:

при стрільбах по натурних суднах (мішенях водотонажністю 2 000 т і більше), що зберегли зовнішню архітектуру (надбудови, озброєння, щогли) і мішенях спеціальної побудови – пряме влучення;

при стрільбах по малорозмірних мішенях (щит, зв’язка надувних кутових відбивачів тощо) пряме влучення ракети в мішень, приводнення ракети за мішенню не більше 350 м, перед мішенню – не більше 20 м і при відхиленні точки приводнення точки приводнення ракет убік від центра мішені не більше 50 м.

Відхилення ракет від центру мішені визначається по фотознімку з літака (вертольота)-фотографа. Якщо аерофотозйомка з якоїсь причини не була зроблена, то за влучення ракети приймається тільки пряме влучення ракети в мішень.

Пряме влучення ракети повинно підтверджуватися актом огляду мішені, фотознімками мішені до і після стрільби і фотознімками районів влучення ракет великим планом.

4.2.6.4. Оцінка вогневого показника при бойових пусках ракет в умовах РЕБ проводиться залежно від числа ракет, призначених для стрільби і кількості досягнутих влучень:

у разі призначення до пуску однієї ракети вогневий показник оцінюється на:

“відмінно” – при влученні ракети в призначену мішень;

“добре” – при влученні ракети в непризначену мішень або удавану ціль

(надувний кутовий відбивач, дипольна хмара тощо);

“задовільно” – при відсутності влучень у мішень або удавану ціль, якщо нормальний політ ракети на траєкторії, включаючи ділянку самонаведення (при правильних діях особового складу під час виконання стрільби) підтверджується даними зовнішньотраєкторних або телеметричних вимірів, а факт наявності перешкод підтверджується фотознімками індикаторів РЛС сил забезпечення, контролюючого корабля, однак загальна оцінка стрільби в цьому разі не може бути вище “задовільно”;

“незадовільно” – при відсутності технічних даних контролю і спостереження, які підтверджують приводнення ракети в допустимих межах від мішені або нормальний політ ракети на всій траєкторії;

у разі призначення до пуску двох і більше ракет вогневий показник оцінюється за такими правилами:

при одному і більше влученнях ракет в призначені мішені оцінка показника, яка наведена у п.п. 4.2.6.2., підвищується на один бал за умови нормального польоту на траєкторії всіх інших призначених до пуску ракет, що підтверджується даними технічного контролю і спостереження;

при одному і більше влученнях ракет в непризначені мішені (надувні кутові відбивачі тощо), оцінка показника проводиться згідно з п.п. 4.2.6.2.;

у разі відсутності влучень ракет у призначені мішені, але при досягненні не менше 50 % влучень (від числа призначених до пуску ракет) в удавані цілі вогневий показник оцінюється “задовільно”, однак, загальна оцінка стрільби в цьому разі не може бути вище “задовільно”;

оцінка “незадовільно” – у разі відсутності влучень ракет у мішені і удавані цілі незалежно від наявності даних, що підтверджують нормальний політ ракет на траєкторії і правильність дій особового складу під час передстартової підготовки і бойових пусків ракет.

4.2.6.5. Якщо при стрільбі в умовах РЕБ дані технічних засобів контролю і спостереження, які підтверджують пряме влучення або приводнення ракети, а також наявність перешкод і їх вплив на радіолокаційні засоби відсутні, то оцінка вогневого показника визначається, як під час виконання стрільби без перешкод.

4.2.6.6. Вогневий показник контрольної стрільби по морській цілі у разі, якщо показники стрільби не фіксувалися, а при цьому підготовка, пуск і політ ракет пройшли нормально, що підтверджується спостереженнями контролерів і груп записів, оцінюється “виконано”.

4.2.6.7. Оцінка вогневого показника ракетних частин БРАВ ВМС ЗС України під час стрільби по морських цілях визначається згідно з п.п. 4.2.6.2., виходячи із загальної кількості ракет, призначених для стрільби і кількості досягнутих влучень.

4.2.6.8. Оцінка вогневого показника обрн у випадку, коли немає змоги встановити належність ракет, які влучили у мішень, визначається відповідно до оцінки, визначеної для ракетних частин БРАВ ВМС ЗС України.

4.2.6.9. Якщо під час виконання бойових пусків ракет не досягнуто ураження цілі (мішені) та встановлено, що вини особового обрн в цьому

немає, вогневий показник не оцінюється і в загальну оцінку ракетної стрільби обрід не входить.

4.2.6.10. У разі виходу ракети з ладу або якщо старт (пуск) ракети не відбувся після натискання кнопки “Старт” (“Пуск”), або проведено аварійне скидання ракети, або ракета зійшла з траєкторії, або вона не виявлена на мішеневій позиції, або одержано відхилення від точки прицілювання, які перевищують допустимі відхилення, то при оцінці вогневого показника результат даного пуску вважається промахом і пуск оцінюється “незадовільно”. Причини промаху повинні бути ретельно розслідувані і змістовно викладені в аналізі стрільби.

4.2.7. Оцінка за показником “Готовність військових частин (підрозділів) охорони і обслуговування

Критерії та оцінка за показник “Готовність військових частин (підрозділів) охорони і обслуговування” визначається Порядком оцінювання боєздатності, мобілізаційної готовності та визначення спроможності виконувати завдання за призначенням у МО України та ЗС України.

4.2.7.1. Загальна оцінка рівня набутої спроможності органу управління визначається:

СПРОМОЖНИЙ – якш показники “Персонал” та “Готовність військових частин (підрозділів) охорони і обслуговування” (за умови їх наявності) оцінено як “ГОТОВИЙ”, а показник “Навченість” – як “СПРОМОЖНИЙ”;

ЧАСТКОВО СПРОМОЖНИЙ – якщо хоча б один з показників “Персонал” та “Готовність військових частин (підрозділів) охорони і обслуговування” оцінено як “ОБМЕЖЕНО ГОТОВИЙ”, а показник “Навченість” – не нижче “ЧАСТКОВО СПРОМОЖНИЙ”;

НЕСПРОМОЖНИЙ – якщо один з показників “Персонал” або “Готовність військових частин (підрозділів) охорони і обслуговування” оцінено як “НЕГОТОВИЙ”, або ж показник “Навченість” – як “НЕСПРОМОЖНИЙ”.

4.2.7.2. Загальна оцінка рівня набутої спроможності військової частини визначається:

СПРОМОЖНА – якщо показники “Персонал”, “Озброєння”, “Запаси” оцінено як “ГОТОВИЙ”, а показник “Навченість” – як “СПРОМОЖНИЙ”;

ЧАСТКОВО СПРОМОЖНА – якщо хоча б один з показників “Персонал”, “Озброєння”, “Запаси” оцінено як “ОБМЕЖЕНО ГОТОВИЙ”, а показник “Навченість” – не нижче “ЧАСТКОВО СПРОМОЖНИЙ”;

НЕСПРОМОЖНА – якщо один з показників “Персонал”, “Озброєння”, “Запаси” оцінено як “НЕГОТОВИЙ” або ж показник “Навченість” – як “НЕСПРОМОЖНИЙ”.

4.2.7.3. Загальна оцінка рівня набутої спроможності підрозділу військової частини визначається:

СПРОМОЖНИЙ – якщо показники “Персонал”, “Озброєння”, “Запаси” оцінено як “ГОТОВИЙ”, а показник “Навченість” – як “СПРОМОЖНИЙ”;

ЧАСТКОВО СПРОМОЖНИЙ – якщо хоча б один з показників “Персонал”, “Озброєння”, “Запаси” оцінено як “ОБМЕЖЕНО ГОТОВИЙ”, а показник “Навченість” – не нижче “ЧАСТКОВО СПРОМОЖНИЙ”;

НЕСПРОМОЖНИЙ – якщо один з показників “Персонал”, “Озброєння”, “Запаси” оцінено як “НЕГОТОВИЙ” або ж показник “Навченість” – як “НЕСПРОМОЖНИЙ”.

5. ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХОДІВ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДІВ З ПУСКАМИ БОЙОВИХ РАКЕТ

5.1. Організація та забезпечення заходів безпеки

Заходи безпеки являють собою комплекс заходів, що постійно проводяться під час підготовки до бойової роботи та в її процесі і мають за мету:

не допустити катастрофи, аварії або поломки;

не допустити загибелі, каліцтва, травматизму або отруєння особового складу, який приймає участь у роботах.

До роботи допускається особовий склад, який вивчив:

матеріальну частину О і ВТ, агрегатів наземного обладнання, правила їх експлуатації, заходи безпеки під час експлуатації виробу, агрегатів, наземного обладнання та успішно здав залік на допуск до самостійної роботи.

Перед початком бойової роботи проводиться інструктаж особового складу стартових відділень із записом у “Журналі обліку проведення інструктажу особового складу щодо заходів безпеки”.

Цей інструктаж має за мету:

нагадати прийоми та правила безпечного виконання операцій;

вказати найбільш небезпечні операції бойової роботи та порядок їх безпечного виконання;

визначити порядок взаємодії номерів стартового відділення під час виконання роботи, виконання засобів індивідуального захисту, пожежогасіння, зв'язку;

визначити порядок дій особового складу в аварійних ситуаціях.

Роботи проводяться тільки на справних та обслугованих елементах комплексу.

Наземне обладнання, яке використовується під час роботи, повинне бути технічно справним та освідкованим відповідними органами.

Особовий склад, який працює на підйомному та електросиловому обладнанні, повинен мати посвідчення на право виконання робіт.

Забороняється виконання технологічних операцій на озброєнні, з використанням нештатного технологічного обладнання та інструментів з простроченим строком освідчення.

Не допускається безконтрольне виконання технологічних операцій щодо підготовки до пуску та пуску ракет.

Команди на виконання чергової операції подаються лише після доповіді про виконання попередньої.

Забороняється допускати сторонніх осіб на стартові позиції.

За особовим складом, який виконує роботи, постійно ведеться контроль наявності.

Під час проведення робіт з ОВТ, перший, хто побачив можливість пошкодження матеріальної частини або небезпечної ситуації для особового

складу, повинен подати команду “СТІЙ”. За цією командою, всі роботи повинні негайно припинитись. Відновлення робіт повинно проводитись після усунення небезпеки за сигналом (командою) керівника робіт на стартовій позиції.

Забороняється паління та використання відкритого вогню на стартових позиціях.

Усіх осіб, які не приймають безпосередньої участі у виконанні небезпечних операцій, виводять в небезпечну зону.

Негайно припиняється підготовка ракети до пуску або її пуск, під час виникнення аварійної ситуації на стартовій позиції, здійснюються заходи щодо її ліквідації і робиться доповідь по команді.

Для ліквідації аварійних ситуацій повинна бути сформована аварійно-рятувальна група та складено бойовий розклад дій особового складу стартового відділення та аварійно-рятувальної групи при аварійних ситуаціях на стартовій позиції.

Командир дивізіону несе особисту відповідальність за здійснення заходів безпеки.

5.1.1. Заходи безпеки під час проведення робіт на стартовій та технічній позиції

5.1.1.1. Стартова позиція та територія, що до неї прилягає, за ступенями безпеки поділяється на три зони.

Зона 1 – заборонена зона. Вона включає ділянку радіусом 50 м з центром у точці знаходження самохідної пускової установки.

Зона 2 – небезпечна зона. Район можливого ураження особового складу та техніки, яка знаходиться поза укриттям, при аварійних ситуаціях. Радіус небезпечної зони 250 м з центром у точці знаходження самохідної пускової установки.

Зона 3 – зона виведення. Район поза межами небезпечної зони і передбачає розташування особового складу та техніки, що не приймає безпосередньої участі в ракетних пусках та забезпечує безпеку особового складу та техніки, розташованої поза укриттям, під час виникнення аварійної ситуації на стартовій позиції.

5.1.1.2. Під час проведення робіт на стартовій та технічній позиції забороняється:

- виконувати будь-які роботи без команди;
- користуватись відкритим вогнем та палити на відкритих майданчиках в радіусі 250 м від самохідних пускових установок;
- підстикувати (відстикувати) електричні роз’єми під напругою;
- проводити роботи нештатним обладнанням та інструментом;
- працювати з кабелями, які мають механічні пошкодження;
- починати бойову роботу на стартовій позиції при відсутності засобів пожежогасіння та аварійно-рятувальної групи.

З введенням 15 хвилинної готовності, особовий склад та техніка, що не використовуються під час пуску, повинні бути евакуйовані в зону виведення.

5.1.2. Заходи безпеки у випадку виникнення аварійної ситуації

5.1.2.1. До аварійних ситуацій відносяться:

виникнення пожежі в районі стартової позиції, наземному обладнанні та транспортно-пусковому контейнері;
невихід ракети з транспортно-пускового контейнера;
вибух ракети в транспортно-пусковому контейнері або в польоті.

5.1.2.2. Під час виникнення аварійних ситуацій усіма роботами щодо їх ліквідації, керує керівник робіт на стартовій позиції. Йому підпорядковується весь особовий склад, який знаходиться в цей час на стартовій позиції.

5.1.2.3. Для аварійно-рятувальних робіт на стартовій позиції призначається позаштатна аварійно-рятувальна група.

До складу аварійно-рятувальної групи входять:

керівник групи;
аварійно-рятувальна обслуга;
пожежна обслуга;
медична обслуга.

Практично відпрацьовуються дії особового складу щодо ліквідації аварійних ситуацій на стартовій позиції.

Особовий склад за станом здоров'я повинен бути придатний до роботи в складі аварійно-рятувальної групи.

Аварійно-рятувальні роботи можуть виконуватися самостійно і разом з особовим складом стартового відділення та іншими підрозділами дивізіону.

Начальник аварійно-рятувальної групи запов'язаний:

організовувати навчання групи з правильного використання аварійно-рятувальних засобів;
перевіряти готовність всіх засобів аварійно-рятувальної групи до виконання аварійно-рятувальних робіт;
безпосередньо керувати діями особового складу аварійно-рятувальної групи під час ліквідації наслідків аварії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ДЖЕРЕЛ)

1. Указ Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020 “Про уведення в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року “Про Стратегію національної безпеки України”.
2. Закон України “Про національну безпеку України” 21 червня 2018 року № 2469-VIII (зі змінами);
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 7 жовтня 2009 року № 1307 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 року № 1108) “Про затвердження Морської доктрини України на період до 2035 року”;
4. Закону України від 06.12.1991 № 876-VII “Про Збройні Сили України”
5. Тимчасова доктрина застосування сил оборони держави, затверджена наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 31.03.2020;
6. Стратегія Військово-Морських Сил Збройних Сил України 2035.
7. Візія Генерального штабу ЗС України щодо розвитку Збройних Сил України на найближчі 10 років.
8. Указ Президента України від 6 червня 2016 року № 240/2016 “Про уведення в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 травня 2016 року “Про Стратегічний оборонний бюлетень України”.
9. Концепція розвитку Військово-Морських Сил Збройних Сил України на середньострокову перспективу (до 2025 року).
10. Указ Президента України від 22 березня 2017 року № 73/2017 “Про уведення в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року “Про Державну програму розвитку Збройних Сил України на період до 2020 року”;
11. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 червня 2017 року № 398-р “Про схвалення Основних напрямів розвитку озброєння та військової техніки на довгостроковий період”.
12. Доктрина з організації оцінювання (сертифікації) у Збройних Силах України, затверджена Начальником Генерального штабу Збройних Сил України від 03.07.2020 року.
13. Доктрина з організації підготовки у Збройних Силах України, затверджена Начальником Генерального штабу Збройних Сил України від 01.07.2020 року.
14. Доктрина з хімічного, біологічного, радіологічного та ядерного захисту військ (сил), затверджена Начальником Генерального штабу Збройних Сил України від 29.10.2020 року.
15. Курс підготовки артилерії Збройних Сил України, затверджений наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 11.03.2020 №97.
16. Настанова з бойової підготовки у Збройних Силах України, затверджена Начальником Генерального штабу Збройних Сил України від 07.10.2020.